

Želiezovský spravodajca

93701@pobox.sk

IX. ročník, november 2008

Mestské noviny

cena: 10,- Sk (0,33 €)

V predposledný októbrový deň konečne otvorili supermarket. Čo nového nás čaká?

3

V septembri predstavovali pohľadávky „zdedené“ po zaniknutej nemocnici 7 265 566 Sk (241172,61 €)

5

5. ročník súťaže o najkrajšiu predzáhradku, balkón a okolie bytovky v meste

10

Popredný predstaviteľ organickej architektúry Imre Makovec a jeho spolupracovníci pripravujú naše mesto niekoľko štúdií. Začiatkom októbra sa dohodli s primátorom a pozreli si mesto.

Mesto získalo lukratívne pozemky pri Hrone

„Nechápeme, prečo je zámena pozemkov nevyhnutná,“ povedal poslanec Róbert Gulyás pred schvaľovaním zámennej zmluvy medzi mestom a Poľnohospodárskym družstvom Pohronie, v rámci ktorej mesto ponúklo poľnohospodársku a inú pôdu za pozemky pod kúpaliskom a v priľahlej lokalite pri Hrone. „Je to skôr táčcha, než úžitok, dobrovoľne sa zbavujeme užitočnej plochy za plochu, s ktorou nemáme konkrétne plány. Mohli sme radšej ponúknuť odkúpenie týchto pozemkov,“ dodáva poslanec. O predstave mesta v súvislosti s využitím pobrežia Hrona hovorí územný plán mesta, ktorý ho charakterizuje ako rekreačnú zónu. „Pred rokom tu odznelo, že boli aj sú záujemcovia o odkúpenie kúpaliska. Takisto aj v rámci Schubertovho projektu sú tam navrhnuté konkrétne predstavy využitia,“ oponuje primátor. Predstavu o využití pozemku medzi bitúnikom a stavebninami na Poštovej ulici vyslovil aj Peter Martosy: „Vedel by som si predstaviť v lokalite od bitúniku po poľovnícku chatu aj bytovú výstavbu.“ Iný názor prezentuje Pavel Polka, aj keď svojím návrhom nevyklučuje uplatnenie verzie svojho kolegu. „Mojím snom je, aby sme otvorili Poštovú ulicu smerom na Hron,“ hovorí a navrhuje prioritne sa venovať plánovaniu tohto priestoru. Zastupiteľstvo zmluvu o zámene pozemkov schválilo. Získaním týchto pozemkov do majetku sa urobil prvý krok k možnosti reálne sa venovať tejto problematike.

(ic)

Zastupiteľstvo chce urýchliť konkurz Manazu

Mestské zastupiteľstvo v Želiezovciach zasadalo na svojom 21. zasadnutí v predposledný októbrový deň. V úvode sa poslanci zaoberali otázkami týkajúcimi sa IV. tohtoročnej zmeny rozpočtu, pričom rozsiahlu diskusiu vyvolala otázka čerpania úveru na rozvojové projekty a na ich technickú dokumentáciu. Poslanci nástojili, aby medzi zaradenými investičnými akciami boli urobené priority. Keďže veľká časť z týchto investícií sa nachádza už v pokročilom štádiu vypracovania, len málo z nich sa dalo vyselektovať. Plánované tohtoročné úverové zaťaženie sa však mierne podarilo znížiť. Pred poslancov sa dostal predbežný návrh programového rozpočtu na budúci rok, resp. budúce roky. V súvislosti so štruktúrou predloženého rozpočtu sa viacerí poslanci vyjadrili kladne, najmä kvôli prehľadnosti. Zastupiteľstvo rozhodovalo o predaji pozemkov, schválilo zámenu pozemkov medzi mestom a Poľnohospodárskym družstvom Pohronie, podľa ktorého mesto získalo do majetku pozemky pod kúpaliskom a príslušné pozemky pri Hrone. Zaoberalo sa návrhom úprav zásad hospodárenia s mestským majetkom. Upravené zásady hospodárenia budú zapracované do všeobecne záväzného nariadenia mesta. MsZ súhlasilo so spolufinancovaním mesta v projekte rozšírenia vodovodu v časti mesta pri železničnej stanici vo výške 1 002 130 Sk (33264,62 €), ktorý v prípade úspechu posluží potrebám investorov v priemyselnej zóne za železnicou. Päťdesiatpercentná spoluúčasť bola odklepnutá aj v prípade nákladov vybudovania spevnenej plochy na premiestnenie garáží pri centrálnej kotolni. Poslanci schválili smernicu odmeňovania spolupracovníkov mestských novín a zoberali na vedomie správu o pohľadávkach a záväzkoch po bývalej NsP.

→3.str.

Úprava rozpočtu so zbližovaním názorov

Štvrtá zmena rozpočtu, ktorá bola prerokovaná na októbrovom zasadnutí mestského zastupiteľstva, vyniesla na povrch určité rozdiely v ponímaní rozvoja medzi časťou poslancov a primátorom, ale práve vďaka tomu prispela aj k prekonaniu určitej komunikačnej bariéry medzi nimi. Návrh zmeny v časti kapitálových výdavkov počíta na projektové práce a inžiniersku činnosť s nákladmi vo výške 13 mil. Sk., ktoré by boli kryté úverom z už schváleného rámca. Názor poslancov bol, aby sa spomedzi prípravných prác takmer štyroch desiatok investičných akcií určili priority a mesto sa zameralo na ne. Zhodli sa na ňom na zasadnutí rady úseku ekonomiky, kde bola zmena rozpočtu prerokovaná. V súvislosti s určením priorít primátor sformoval niekoľko kompetenčných otázok, ktoré aj zodpovedal: „Právo na návrh prináleží zo zákona poslancovi, nie zamestnancovi. Vzniká tu dojem, že mestský úrad pripraví nejaký návrh, ktorý niekto pretláča a je to vôľa určitého zamestnanca. Lenže názor zamestnanca je v tomto smere irelevantný, lebo on nerozhoduje. Je to tak, že výkonný orgán pripraví na zasadnutie maximálne množstvo informácií, podkladov, štúdií. Ostatné mesiace sa vyskytla debata v smere: navrhovaný materiál versus názor poslancov. Preto nie je výhodné, keď je predkladateľom koordinátor. Sme v pluralite. Neexistuje jeden správny názor, to bolo pred 20 rokmi. Dnes každý z poslancov môže mať vlastný názor a konsenzus sa rodí na základe rozhodnutia väčšiny.“

Problém sa snažil pomenovať aj Peter Martosy, ktorý uviedol: „Problém je v tom, že veľká väčšina poslancov, ktorí sa schádzame,

ak nie všetci, nedôverujeme finančnému hospodárstvu, riadeniu mesta čo sa týka financií. Stratili sme dôveru, že to, čo je na papieri, je aj v skutočnosti tak.“ Primátor mu odpovedal, že o finančnom hospodárstve môžu vypovedať nezávislé inštitúcie. Vlni malo mesto kontrolu z ministerstva financií, ktorá našla všetko v poriadku. Druhým dôkazom sú výsledky, mesto nemá finančnú či účtovnú stratu za uplynulé roky a položilo na stôl 30-miliónov korunové plus.

Diskusia postupne odstraňovala komunikačné bariéry spomedzi ktorých sa pomaly sformovala základná obava poslancov, ktorú charakterizoval Tibor Csenger: „Treba rozdeliť výdaje na realizáciu projektov, na ktoré boli vypísané výzvy a na také, ktoré budeme riešiť z vlastných zdrojov. Musíme vedieť, aká bude výška realizácie. My keď zoberieme 10 miliónový úver na takéto činnosti a potom nám zostane ešte 20 miliónov, na realizáciu nám to nebude stačiť. Urobíme projekty na x prác, ale už nebudeme mať zdroje na realizáciu.“ Poslanci sa teda obávali, že mesto bude príliš mnoho prostriedkov venovať na technickú prípravu príliš veľkého počtu projektov, z ktorých sa nie všetky uskutočnia, ale pritom spotrebujú prostriedky, ktoré by mohli byť použité na realizáciu. Róbert Gulyás to však priblížil z iného pohľadu: „Ak chceme podať projekt, musíme ho mať pripravený, keď ešte výzvy ani nie sú. To znamená, že tieto projekty môžeme urobiť a keď vyjde výzva, môžeme ich podať. Ale nemusíme. Teraz je na nás, aby sme povedali, ktoré chceme vyškrtnúť, aby sa nerobili ani prípravy, lebo ak ich nemáme pripravené, nevieme ich podať. Tiež si myslím, že je veľa projektov, ale toto

bolo schválené, úrad musel na to reagovať. Musíme si uvedomiť aj to, že úver splácame niekoľko rokov a tá ročná zadlženosť je úplne iná, ako keď to berieme globálne.“

Z technických dokumentácií predmetných projektov bola časť už vypracovaná, v prípade ďalšej časti práce práve pokračujú, niektoré vstúpili už do realizačnej fázy. Poslanci sa zhodli, že niektoré projekty sa stiahnu, resp. presunú na budúci rok, čím znížili nárok na úverové zaťaženie prípravy projektov na tento rok na 8,5 mil. Sk.

(ic)

MsZ mimoriadne...

Poslanci MsZ sa dňa 21. októbra zišli na mimoriadnom zasadnutí, aby prerokovali návrh na odsúhlasenie zmeny výšky nákladov a spoluúčasti mesta na financovaní projektu Združený zberný dvor odpadov Želiezovce – doplnok č. 1 a spôsobu spolufinancovania projektu. Dôvodom bol nesúlad medzi výškou nákladov projektu a jeho spolufinancovania mestom schváleným MsZ a výškou nákladov uvedenou v projektovom spise. Okrem už schválených stavebných nákladov bolo potrebné schváliť aj ostatné náklady stavby. MsZ schválilo finančnú spoluúčasť mesta na tomto projekte vo výške 5 % z celkových nákladov (24 507 000 Sk, 813 483,36 €), to znamená 1 257 541 Sk (41 742,71 €) v hotovosti. (šh)

JEDNOU VETOU

#####

Koncom októbra zasadala rada úseku školstva a kultúry, ktorá zhodnotila dosiahnuté výsledky škôl a predškolských zariadení, zaoberala sa návrhom koncepcie športu a kultúry, rozpočtom na budúci rok, smernicou odmeňovania v mestských novinách i kronikou mesta # **Zíde z očí, zíde z mysle – diskusia na železovskej webovej stránke ochabla po tom, čo bola presunutá z hlavnej, úvodnej stránky na tematickú podstránku, najmä však stále neslúži svojmu účelu, konštruktívnym podnetom od obyvateľstva** # O miesto v levickom priemyselnom parku majú záujem ďalší investori, mesto uzavrelo zmluvu o budúcej zmluve s dvomi talianskymi spoločnosťami a plánuje svoj priemyselný park rozšíriť # **Po tom, čo poslanci MsZ vyjadrili nesúhlas s odpoveďou regionálneho riaditeľa poštovej prevádzky, sa riaditeľ aj s vedúcou pošty za zúčastnili stretnutia so zástupcami mesta a prisľúbili, že prehodnotia svoje stanovisko ohľadne úprav otváracích hodín železovskej pošty**

Strechu obnovili, ale tretina podlahy je stále nepoužiteľná

V lete bola obnovená strešná konštrukcia telocvične miestneho gymnázia s vyučovacím jazykom maďarským. Na rekonštrukciu prispel Nitriansky samosprávny kraj sumou 250 000 Sk (8298,48 €), ktorá stačila aj na osadenie nového odkvapu. Asi tretina podlahy v telocvični je však stále v nepoužiteľnom stave.

Plechovú strechu telocvične poškodila búrka vo februári 2007. Škola nemala prostriedky na opravu, preto sa obrátila na zriaďovateľa, na VÚC. Ten nechal preskúmať škody a konštatoval, že pre výšku potrebných financií je potrebný súhlas ministerstva školstva. Na ministerstve sa vybavenie žiadosti z rôznych príčin pretahovalo. Počas zdĺhavého administratívneho procesu telocvična premokala a pre chybu krytiny sa znehodnotila časť podlahy. Kritickú situáciu pomáhalo riešiť aj mesto, ktoré ako dočasné

riešenie namontovalo na strechu plachtu ako ochranu pred nepriazňou počasia. Keď NSK poskytol potrebné financie na opravu, v lete prebehla rekonštrukcia, avšak z opravy podlahy zostáva stále otvorená otázka. „Dostali sme prísľub, že môžeme predložiť žiadosť o financie na tento účel na decembrové zasadnutie zastupiteľstva samosprávneho kraja a po prípadnom kladnom posúdení a uznesení o vyčlenení prostriedkov sa môžeme pustiť aj do rekonštrukcie podlahy. Ak v Nitre nepochodíme, opäť sa obrátíme na ministerstvo školstva a celý kolobeh sa začne odznova,“ hodnotí možnosti riaditeľka Katarína Cserbová, pričom poznamenáva, že veľkú úlohu pri vybavení prostriedkov na rekonštrukciu strechy zohrala samotná aktivita školy, pomoc rodičov i mesta. To všetko možno bude gymnázium opäť potrebovať.

(ic)

POLICAJNÉ SPRÁVY

Neznámy páchatel sa v období od 23. do 25. októbra vlámal do rodinného domu na Cintorínskej ulici v Želiezovciach. Cez neuzamknuté dvere sa dostal do domu a zo spálne odcudzil 15 000 Sk (497.91 €) a 400 € (12050 Sk) v hotovosti a šperky zo žltého kovu, čím 76-ročnej majiteľke spôsobil škodu vo výške 30 000 Sk (995.82 €).

Dňa 30. októbra bolo začaté trestné stíhanie voči 27-ročnému a 32-ročnému Želiezovčanovi za prečin krádeže a porušovania domovej slobody formou spolupáchateľstva. V novembri 2007 vnikli do rodinného domu na Mikulskej ulici v Želiezovciach cez bočné okienko a z domu odcudzili bazén, elektrické filtračné zariadenie, mikrovlnnú rúru, hriankovač, 2 bicykle, kosačku, žehličku a ďalšie predmety, z ktorých časť predali. Majiteľovi z Bratislavy spôsobili škodu vo výške 30 000 Sk (995.82 €).

Dňa 30. októbra bolo vznesené obvinenie voči 27-ročnému Miklučanovi a 23-ročnému Želiezovčanovi za prečin krádeže formou spolupáchateľstva. Dňa 28. septembra okolo 22.00 hodiny večer sa vlámali do pohostinstva na Nábřežnej ulici v Želiezovciach, odkiaľ odcudzili finančnú hotovosť vo výške 34 260 Sk (1137.22 €), zariadenie na vyplácanie peňazí a 13 fliaš alkoholu. Majiteľke z Kamenína spôsobili škodu na zariadení 1280 Sk (42.49 €), spoločnosti prevádzkujúcej automat škodu 23 960 Sk (795.33 €) na hotovosti a 800 Sk (26.56 €) poškodením zariadenia.

Nesprávne si vybral svoju obeť, čas aj miesto akcie, preto sa zo svojho lupu mohol tešiť iba niekoľko sekúnd 24-ročný muž, ktorý 28. októbra predpoludním zo sedadla spolujazdca auta Renault Master, stojaceho na Mierovej ulici v Želiezovciach odcudzil peňaženku s hotovosťou 8400 Sk (278.83 €). Začal s ňou utekať, ale 51-ročný majiteľ sa rozbehol za ním. Náhodou okoloidúci želiezovský policajt v službe ho zbadali, vydali sa za ním a v priebehu niekoľko sekúnd ho aj zadržali. Akciu ako z veľkej knihy sa podarilo odfoťiť nášmu pohotovému redaktorovi (foto: ŠH).

Spracoval (ik)

Informácie poskytol kpt. Ing. Marián Mikloško riaditeľ OO PZ Želiezovce

Konečne otvorený

Vzhľad Coop Supermarketu Jednota Nové Zámky, s.d., sa v auguste začal meniť, istý čas to dokonca vyzeralo ako nákup na stavenisku. Od 15. septembra bolo zatvorené a ako sme zaznamenali, mnohí na znovuotvorenie netrpezlivo čakali.

Dočkali sa vo štvrtok 30. októbra. Ráno o 8.00 hod. pred novovytvoreným vchodom do zrekonštruovanej predajne čakali asi štyri desiatky zákazníkov na avizované otvorenie. Prvým zákazníkom sa prihovril predseda predstavenstva COOP Jednota Nové Zámky, s.d. Ing. Štefan Mácsadi, ktorý vyjadril presvedčenie, že zákazníkom sa vo vynovených priestoroch bude dobre nakupovať. „Predajná plocha bola rozšírená o 130 m² a skladové priestory o 90 m², podstatné je však to, že sa rozšíril sortiment ponúkaného tovaru, máme tu okolo 12 000 položiek, skvalitnila sa

ponuka čerstvého tovaru...”

Potom sa dvere otvorili a zákazníci si mohli dať kávu, ochutnať rôzne druhy pečiva či salámy, alebo sa jednoducho venovať nákupu. Prekvapení bolo viac, napr. overovač cien tovarov,

automat na preberanie fliaš... „Priamo v predajni grilujeme kurčatá, pečieme koláčiky, rozšírila sa ponuka mäsa a mäsových výrobkov... Je toho veľa, preto verím, že zákazníci budú spokojní“ – hovorí vedúca predajne Mária Mihoková. (šh)

COOP Jednota Nové Zámky pôsobí v troch okresoch – v levice, v novozámockom a v komárňanskom. Predajňu na Komenského ulici v Želiezovciach prevzala v r. 1997, teraz ju tretí raz zrekonštruovala. Prístavba a úprava vnútorných priestorov si vyžiadala investíciu vo výške 11 mil. Sk (365 133,10 €), nákup nového zariadenia 5 mil. Sk (165 969,59 €).

Zastupiteľstvo chce urýchliť...

I.str.→

Súhlasili s podaním žiadosti mesta, zameranej na odkúpenie nehnuteľností Manazu v rámci likvidácie. Primátor v súvislosti s tým spomenul, že až po dokončení predaja majetku v likvidácii môže spoločnosť pristúpiť k plneniu svojich záväzkov, a to tak, že najprv uspokojí záväzky voči štátu, potom voči povinnostiam a na treťom mieste voči mestu, pričom započítavanie záväzkov za majetok nie je možné. Záujem i diskusiu vyvolala informácia o dianí v samospráve, ktorá konštatovala, že za 7 mil. Sk (232357,43 €), ktoré mesto v uplynulom roku a pol vynaložilo na prípravu projektov, je pripravená výstavba v hodnote asi 300 mil. Sk (9958175,66 €) a aj v prípade neúspešnosti europrojektov sa v tomto volebnom období uskutoční výstavba v hodnote minimálne 80 mil. Sk (2655513,51 €). V závere sa poslanci zaoberali pripravovanou koncepciou športu a kultúry. Niektoré z týchto tém sú spracované podrobnejšie v tomto čísle, k iným otázkam sa budeme venovať v ďalších číslach našich novín. (ik)

Ocenenie pre Farmu Kissová

Na tohtoročnom Agrokomplexe v Nitre bola ocenená Farma Kissová, ktorá hospodári v našom meste a okolí na 750 ha poľnohospodárskej pôdy. Ocenenie Zlatý kosák dostala za veľkovýrobné pestovanie zeleniny v súťaži exponátov na medzinárodnom veľtrhu v Nitre. Zeleninu pestuje na 300 ha pôdy: paradajky, uhorky, papriku, kapustu, cibuľu, cesnak, ale aj melóny. Pestovaniu sa venuje na vysokej úrovni, dokonca spolupracuje so Slovenskou poľnohospodárskou univerzitou v Nitre (na snímke s prof. Ottom Hložekom). Výsledky ich spoločných pokusov využívajú dokonca aj v Japonsku.

(LV)

Švédsko zmenilo smer. A čo my?

Zatiaľ len v informačnej rovine, ale mestské zastupiteľstvo sa začalo venovať problematike, ktorej sa doteraz tak súčasný, ako aj bývalý poslanecký zbor nemal odvahu alebo vôľu dotknúť. Iste, zvyšovanie miestnych daní, poplatkov a nájomného za prenájom mestských nebytových priestorov je nepopulárnym krokom v očiach obyvateľstva, je však jednoduchým nástrojom zvýšenia príjmov mesta. Referát hospodárstva a ekonomiky pripravil na októbrové zasadnutie MsZ informačný návrh zmien sadzieb miestnych daní a poplatkov a sadzieb nájomného za nebytové priestory, ktorý viacerí poslanci hodnotili kladne. Po viacerých rokoch bez výrazných zmien v týchto položkách sa zdá, že zastupiteľstvo, teda aspoň jeho časť, má odvahu reagovať na aktuálne výzvy a politickú vôľu podporiť zmenu. Ako jeden zo zástancov takéhoto zvyšovania príjmov mesta Róbert Gulyás konštatoval, že zastupiteľstvo dva roky dávalo podnety na čerpanie rozpočtu, avšak nie na zvyšovanie príjmov. Je to jednoznačný odkaz, že ak chceme v meste výsledky, na kvázi sociálny prístup musíme zabudnúť a využiť každý z možných zdrojov. Kvázi preto, lebo na celoštátnej úrovni je systém vysokých daní spolu so zabezpečením širokej sociálnej starostlivosti charakteristický pre sociálnu demokraciu, akou bol napríklad dlhé roky švédsky model. U nás, v Želiezovciach, bol zas sociálny prístup prezentovaný nezvyšovaním daní pre slabú sociálnu situáciu obyvateľstva. Švédsko zmenilo smer...

Na októbrovom zasadnutí sa ešte nič neschvaľovalo, v predloženej materálii išlo skôr o porovnanie sadzieb s podnikateľským prostredím a inými porovnateľne veľkými mestami a predbežný návrh, ktorý bude vo forme VZN predložený nabudúce. Preto nie je jasné, aký postoj zaujme väčšina, doteraz svoj názor verejne deklaroval Gabriel Melczer a Pavel Polka, ktorí navrhovanej zmene prisľúbili podporu. Do konečného rozhodnutia je tak priestor na vyjadrenie a konfrontáciu názorov v tejto otázke. Po prípadnom zvýšení sadzieb bude možno väčší tlak na efektivitu chodu mesta zo strany verejnosti, možno sa zintenzívni aj sledovanie vecí verejných obyvateľstvom. Ale tak to má byť.

Ladislav Levický

Imre Makovecz bude pracovať pre Želiezovce

Dôležité sú centrá v mestských častiach a spojenie s Hronom

„Na zmenu situácie bude potrebná oddaná a epochálna práca,“ povedal architekt Imre Makovecz v rozhovore s primátorom nášho mesta, podľa ktorého v Želiezovciach treba liečiť „ducha“ alebo kolorit mesta, ktoré sa v uplynulých desaťročiach akosi vytratil. Rozhovor sa odohral na stretnutí na želiezovskom mestskom úrade 9. októbra, kde popredný predstaviteľ organickej architektúry definitívne prisľúbil spoluprácu s našim mestom. Na rokovaní sa zúčastnili aj dvaja spolupracovníci Makovecza: jeden z tvorcov komárňanského Nádvorja Európy Nándor Litomericzky a predseda Združenia Károlya Kósa József Siklósi, držiteľ Yblovoho ocenenia. Makovecz sa rozhodol pre spoluprácu s mestom po preštudovaní programu Želiezovce – mesto Franza Schuberta. Program počíta s vypracovaním 10 projektov, ktorých hlavným cieľom je zvýraznenie osobitosti mesta, podpora cestovného ruchu na báze schubertovskej tradície, ale objavuje sa v ňom aj podpora podnikania a riešenie biodiverzifikácie. Uskutočnenie projektov je podmienené účasťou investorov, keďže náklady na uskutočnenie desiatich projektov sú kalkulované na vyše 6 miliárd korún, čiže 208,5 miliónov eur.

Imre Makovecz netajil svoje nadšenie, ako na stretnutí povedal, požiadavku Pavla Bakonyiho bral ako mimoriadnu poctu. Plánovanie tvárnosti nášho mesta – vzhľadom na jeho súčasnú podobu – bude pre neho veľkou výzvou,

to nám prezradili jeho reakcie pri prehliadke mesta. Je nadšenie pri pohľade na niektoré objekty, rodinné domy či látaniny vystriedal hnev v obrane dobrého vkusu, zato pohľad na už len ojedinelé staré sedliacke domy, ktoré sa akosi netešia prílišnej úcte súčasnej populácie, ho naplnili potešením.

Počas pracovného rokovania sa vyskytlo niekoľko úloh čakajúcich na riešenie. Jedna z najdôležitejších otázok sa týkala funkcie hlavného architekta mesta. Plánovanie vzhľadu mesta je podľa Makovecza nepredstaviteľné bez

Organická architektúra je smer, ktorého programom je zásada, aby budova vyrástla zo svojho okolia prirodzene a aby s ním tvorila harmonickú, „organickú“ jednotu či už v oblasti použitých materiálov, rozmerov stavby, ako aj jeho tvarov a myšlienky. Preto sa tvrdí, že organická architektúra je skôr filozofia, ktorej prejavom sú vytvorené stavby. Atribút alebo poňatie organickej architektúry pramení v ľudovej alebo neprojektovanej architektúre, výraz prvýkrát použil na svoje diela Frank Lloyd Wright. Organická architektúra je regionálna, viaže sa k duchu miesta a tradíciám usadlosti a národa. Popritom sa viaže aj k univerzálnosti, má spoločné pramene s funkcionalizmom. Nie je samoučelná a neviaže sa k moci. Je skôr dimenzovaná k miestu, zbytočne nevyzdvihuje vlastnú budovu, je humánnocentrická. Je tiež ekologická, minimalistická, neplytvajúca, čím s minimálnou konštrukciou pokrýva väčšie priestory. (zdroj: wikipedia)

Prístup Imre Makovecza k prírode dokazuje aj jeho spontánne gesto: pri návšteve parku zbiera odpad

hlavného architekta a prísnej regulácie. Riešiť treba aj situáciu, že mesto leží síce pri Hrone, ale nie na Hrone. „Želiezovce sa obrátili Hronu chrbtom a to by sme mali zmeniť,“ vyhlásil Pavel Bakonyi, pôvodným povolaním tiež architekt. Prítomní sa zhodli, že túto otázku treba považovať za prioritu, podobne ako vytvorenie centier v mestských častiach Mikula a Svodov. V prvej etape spoločnej práce bude pripravená štúdia jedného z týchto centier, štúdia zástavby centrálnej časti a štúdia riešenia nábrežia. Prvé výsledky práce Makovecovej skupiny budú podľa dohody hotové koncom roka alebo v januári budúceho roka.

(ik)

Nielen kompostáreň...

Mesto Želiezovce bolo Obvodným úradom životného prostredia upozornené, že firma, ku ktorej smeruje pokosená tráva prostredníctvom spoločnosti Eurospinn, pravdepodobne nemá licenciu na využitie tohto druhu odpadu. Podľa zákona o odpadoch však zodpovednosť za likvidáciu biologicky rozložiteľného odpadu nesie jeho producent, v tomto prípade mesto.

Ako sa vyjadrili pracovníci referátu životného prostredia a rekreácie MsÚ Ing. Vojtech Kalló a Mgr. Alexander Tóth, vzniknutá situácia sa dočasne rieši zriadením kompostoviška v areáli Poľnohospodárskeho družstva v Želiezovciach. Je však už vydané stavebné povolenie a na Ministerstvo životného prostredia SR podaná žiadosť o nenávratný finančný príspevok zo štrukturálnych fondov EÚ na zriadenie fermentačnej linky. Takto sa z tohto druhu zhodnotiteľného odpadu bude získavať nielen kompost, ale napr. aj bioplyn.

(šh)

Želiezovský václavák

Iba vo sne. A tranzitná doprava hustne. Mestský obchvat v nedohľadne, rýchlostka vo hviezdach. Jediná komunikácia severojužne od Nitry, Levíc, popri Hrone smerom na Štúrovo. Ale i nazad.

Mierová ulica. Ružový záhon uprostred križovatky po Novú (relikt pokľudne zúriaceho socializmu). Ibaže v konflikte záujmov (okrasná funkcia, sebarealizácia nezamestnaných aktivantov – versus zdravie a životy občanov).

Neústupne tlačí do tesného súbehu cyklistov s nervóznymi, podráždenými a netrpelivo sa náhliacimi autami ako nežiaduce prekážky v ich náhlení... a po pravej strane rad parkujúcich áut. Parkoviská sú pred Lidlom, Mányou, na Námestí sv. Jakuba...

Ktorý cyklista ešte nezažil teplý dych nákladiaka alebo kamióna na svojom krku, súc hnaný životnou úzkosťou k vlastnému zrýchlenému tráviacemu procesu so vzdúvajúcimi sa vnútornosťami a riedkym produktom?

Na tomto úseku nemáte na výber. Inak ste v smrteľnom nebezpečenstve. Vy aj s nákupom môžete najviac tridsiatkou, „oni“ vás ženú ako štvanca.

Zákaz zastavenia je jednoznačný. Zákaz státia (nastúpenie, vystúpenie osôb, naloženie, vyloženie nákladu). A odjazd. Zabudnite! Veď oni tam parkujú.

Aké úlohy plní mestská polícia za bieleho dňa? V noci je tma a relatívny dopravný pokoj. (Radi by sa aj oni zabávali meraním rýchlosti. Zadosťučinené dostatočne dopravnou štátnou políciou.) Kedy a ako teda dohliadajú na rešpektovanie dopravných značiek v meste? A v čase dopravnej špičky? Kde sú a čo práve robia?

Jazdný koridor v dôsledku vpravo odstavených áut kadejako rozvalených križom aj šikmo v ceste (ako hovädá v poli) sa nekorektne a nebezpečne zúži a vytvára desivú dopravnú situáciu...

Už sa vám stalo, že vodič alebo pasažier pri vystupovaní zľava ne-

preveril pohľadom do spätného zrkadla, či sa za ním neblíži cyklista? Porušil tým predpis, v dôsledku čoho ste sa mu prevesili na práve otvorené dvere s bicyklom, nákupom a sebou ako na plot alebo hrazdu? Mne áno. Alebo pri predchádzaní (vy fakt nemáte kam uhnúť, leda do dverí vpravo parkujúceho auta) vás pravým spätným zrkadlom zhodí na zem s bicyklom a fungl novým päťkilovým balením Primalexu? Nemáte čas ani šancu zistiť, kto bol ten dobrák, ktorý vás ešte triumfálne „pozdraví“ vztýčeným ukazovákom a uháňa ďalej...? A to vás mal po tom všetkom prípadne ešte prevalcovať traktor?

Cyklista, chodec, motorkár, osobné, nákladné auto, kamión. Zo zákona sú rovnocenní účastníci cestnej premávky. Áno, či nie?! V praxi platí zákon silnejšieho, agresívnejšieho, väčšieho a rýchlejšieho. Ako v sexe.

Jazde bicyklom sa na danom úseku vyhýbam. Či sa komu páči, a či nie. Incident cyklistu s chodcom na chodníku je bezvýznamná epizóda v porovnaní s tragédiou pod kolesami kamióna. Kto je vlastne zodpovedný za potenciálne nebezpečenstvo? Komu prospieva ružový záhon? Sebarealizácii nezamestnaných? Nebolo by výhodnejšie presunúť ich potenciál inam?

A čo vy, páni Slota a Csáky? Jeden nech sa nestará o frizúru pani Gönczovej, ten druhý nech neprovokuje autonómiou, ak nemá na viac (Maďarsko nad priepasťou štátneho bankrotu, odvádzanie pozornosti za hranice – ani pes po vás neštekne!) – a obaja si robte svoju prácu, za ktorú ste platení svojimi voličmi.

A mestský magistrát by mal urýchlene nájsť primerané a vhodné riešenie. A nelamentovať nad cenou za jeden meter. Páni poslanci! Porovnajte cenu jedného metra záhona so zdravím a životom občana.

Ostatný raz ma tlačil kamión aj s návesom, za ním ďalší, dnes popoludní. I dnes som prišiel domov zatiaľ zdravý a po vlastných. A sadol som si za písací stôl...

Mgr. Juraj Režo

Nemocnicu pripomínajú nečakané záväzky

Ku koncu septembra 2008 predstavovali pohľadávky mesta „zdedené“ po zaniknutej nemocnici 7 265 566 Sk (241172,61 €), z čoho najväčšiu časť predstavovali pohľadávky voči zdravotným poisťovniam. Počas prvých 9 mesiacov roka sa podarilo vymôcť pohľadávky vo výške 2 051 892 Sk (68110,34 €). Z celkových prevzatých záväzkov vo výške 27 290 452 Sk (905877,05 €) sa ich stav na začiatku tohto roka znížil na 5 752 601 Sk (190951,37 €), ku koncu septembra dosiahla ich výška 4 982 334 Sk (165383,19 €).

Podľa správy MsÚ o stave pohľadávok a záväzkov vymáhanie pohľadávok pokračuje naďalej, často sa však naráža na problém absencie účtovných dokladov nemocnice, čo spôsobuje nepredvídané situácie aj v oblasti záväzkov. Nemocnica napríklad nevykazovala záväzok vo výške 644 586 Sk (21396,34 €) voči zdravotnej poisťovni Perspektíva. Jej pohľadávku odkúpila iná spoločnosť, ktorá ju voči mestu nečakane uplatnila až v tomto roku. Výška tejto pohľadávky spolu aj s poplatkami z omeškania a exekučnými trovami sa vyšplhala na 4 245 420 Sk (140922,13 €). I keď tento záväzok v účtovníctve nemocnice vedený nebol, zo strany bývalého štatutárneho zástupcu NsP bol svojho času písomne uznaný.

(ik)

Kvíz k euro

V Deň euro, keď Slovensko delilo od prijatia tejto spoločnej meny len sto dní, usporiadala ZŠ v Želiezovciach kvíz pre štvorčlenné družstvá žiakov 7. – 9. ročníka. Otázky boli z histórie a súčasnosti EÚ, ako aj praktické o prepočte Sk na euro, platenie eurom atď. Súťažiaci boli na kvíz dobre pripravení, takmer všetci preukázali vynikajúce vedomosti a praktické zručnosti. V tejto silnej konkurencii nakoniec súťaž vyhrali žiaci 9. C triedy – družstvo v zložení Monika Nagyová, Noémi Virágová, Žaneta Magová a Patrik Varga. Podujatie pripravili, moderovali a hodnotili učiteľky M. Uhliarová, M. Bugárová a M. Stanková.

PaedDr. Jozef Výboh

Na pomoc školám...

Samospráva poskytne miestnym základným školám finančnú pomoc vo výške 800 000 Sk (26555,14 €). Želiezovské základné školy požiadali mesto o mimoriadnu finančnú podporu na riešenie svojich pretrvávajúcich problémov. Otázka poskytnutia dotácie bola prerokovaná na septembrovom zasadnutí, avšak na podnet poslancov bola odročená a žiadosti vrátené na prerokovanie. Mestské zastupiteľstvo sa nimi opäť zaoberalo na svojom októbrovom zasadnutí.

Základná škola s vyučovacím jazykom maďarským žiada mesto o poskytnutie sumy 300 000 Sk (9958,18 €) na dobudovanie oplotenia v dĺžke 250–300 metrov. Škola nečaká len na podporu zvonka, z vlastných prostriedkov vybudovala oplotenie v dĺžke 100 metrov, čím sa jej podarilo čiastočne zamedziť vstupu cudzích osôb do areálu.

Podľa žiadosti ZŠ s vyučovacím jazykom maďarským je 200 m² parketovej podlahovej krytiny v telocvični v havarijnom stave, a predstavuje pre žiakov nebezpečenstvo. V škole s 350 žiakmi sa telocvičňa využíva 36 hodín týždenne. I keď škola vo svojej žiadosti presne neuvádza, akú sumu žiada, podľa priloženej cenovej ponuky na výmenu parketovej podlahy si táto investícia vyžiada náklady vo výške pol milióna korún (16596,96 €).

(ic)

Ponuka Domu kultúry v Želiezovciach

21.11. Predstavenia Jókaiho divadla (KN)

18.00 hod. **Forgószinpad** – divadelné predstavenie v maď. jazyku
Vstupné: v predpredaji 200.- Sk / 6,64 €, na mieste, 240.- Sk / 7,97 €

03.12.: **Tri oriešky pre Richarda Rikkona**

Klavírny koncert R. Rikkona

v DK v Želiezovciach o 18.00 hod.

29.11. made in jazz & blues – jazz-bluesový večer

17.00 hod.: premietanie filmov, výstava fotografií a obrazov súčasných umelcov zo Želiezoviec, koncerty kapiel: Ad acta (Levice), Loop Doctors (MR), René Lacko & Downtown Band (Bratislava). Vstupné: 150.- Sk / 4,98 €

Aukcia obrazov po roku opäť...

Keď sa Jožko Kanyuk v decembri 2006 zastavil v našej redakcii a hovoril o svojom nápade, zdalo sa mi to zvláštne. Vedel som, že je veľmi tvorivý a veľa maľuje, vedel som však aj to, že farby a plátno čosi stoja, ak už nerátam tie dlhé hodiny krásnej, ale predsa len práce. Rozprával o tom, ako sa jeho obrazy budú dražiť a o ľuďoch, ktorí si to môžu dovoliť. „Ak im nejde o obraz, nezavesia si ho, ale bude ich hriať pocit, že niekomu pomohli.“

Nevedel som si predstaviť, že niekto bude bojovať o obraz, ak mu oň nepôjde. Neveril som však ani tomu, že sa na aukcii zúčastní dostatočný počet potencionálnych kupcov. Jeho obrazy sa mi páčili, ale myslel som si, že keď má niekto záujem o Jožkov obraz, obedná si ho u neho za dohodnutú cenu a nebude musieť nikam chodiť. A vďačnosť sociálne odkázaných sa mi tiež zdala ilúziou. Bol som skeptický. Nechcel som ho však oberať o ilúzie, pretože som si nebol istý...

Jožka to však neprešlo, ďalej usilovne chodil a presviedčal ľudí. Podali sme mu pomocnú ruku...

A pohlo sa to. Jožko usilovne chodil a presviedčal. Vznikol organizačný tím. Na jeseň začali prípravy vrcholiť. Jožko už vtedy hovoril, že by obrazy mohol poskytnúť aj nejaký ďalší umelec, niekoho vraj skúšal presvedčiť. Neveril som, že by sa našiel ďalší taký..., ktorý by zadarmo rozdal

svoje obrazy. A času bolo málo. Začalo sa organizovať, rozdeľovali sa úlohy, robili sme katalóg, pozvánky, z Tóna Pižurného sa stal licitátor...

Až prišiel 6. december 2007. Do poslednej chvíle som bol zvedavý... A dopadlo to dobre... Jožko Kanyuk bol spokojný, všetci sme boli spokojní. Do aukcie sa prihlásilo 10 dražiteľov, vydražilo sa 24 obrazov, vyzbieralo sa 40 900 Sk a či sa to už niekomu chce alebo nechce veriť, 40 900 Sk sa dostalo k sociálne odkázaným!

Laco Levický vtedy napísal: „Želiezovský Don Quijote – v dobrom zmysle slova – premohol veterné mlyny. Vyšliapal nový chodník, po ktorom sa v našom meste nechodilo.“

Opäť sa blíži december a chystá sa nová aukcia. Je tu nový organizačný tím a (nielen) na tento účel vzniklo občianske združenie Formica. Jozef Kanyuk už nie je sám – je tu ďalších 7 umelcov a dražiť sa bude dovedna 50 obrazov.

Už nie som skeptický. Verím, že to dobre padne. Zvedavý som však stále. Spolu 8 umelcov, z ktorých každý maľuje inak. O aké obrazy bude najväčší záujem?

Ukázalo sa, že význam aukcie nespočíva len v tom, že sa pomôže sociálne odkázaným, že kupujúci budú mať obrazy a spolu s umelcami ich bude hriať dobrý pocit a že je o jednu spoločenskú

udalosť viac, ale aj v popularizácii umelcov žijúcich a tvoriacich v Želiezovciach. A to tiež prispeva k minimálne dobrému obrazu nášho mesta.

Števo Hečko

Jozef Kanyuk - 20 klasickým realistickým štýlom maľovaných obrazov, prevažne historické výjavov (aj zo Želiezoviec a okolia), Roman Princ - 4 maľby (príroda, zátišie, vesmírny motív), Štefan Hornýák - 7 impresionistickou až realistickou technikou namaľovaných prírodných scenérií, Adrian Ferda - 2 odvážne poňaté želiezovské motívy (Sovi zámoček, Hrobka Eszterházyovcov) dekoratívnym rámcom spojené do cyklu, Ladislav Szűcs - 5 impresionistických krajínok a kytíc, Vlado Rúfus st. - 5 obrazov maľovaných drippingom (ŽS, okt. 2008, str. 6 maď 7), Ivana Straňáková - 5 kresieb a sviežich skíc, Alexander Ottmár - 4 obrazy, odvážne maľby špachtľou a pod. Bližšie informácie: www.artforhelp.estranky.sk

Obrazy budú vystavené od 26. 11. do 5. 12. 2008 vo výstavnej sieni Mestskej knižnice v Želiezovciach. Aukcia sa uskutoční 6. decembra 2008 o 16.00 hod. v Dome kultúry v Želiezovciach (registrácia dražiteľov už o 15.00 hod alebo na www.artforhelp.estranky.sk)

Keep it Cool 8 – zatiaľ najlepší

Festival Keep it Cool vstúpil v tomto roku do 8. ročníka svojej existencie. Osem rokov je dostatočne dlhá doba, aby sa dala posúdiť životaschopnosť a úspešnosť projektu. Želiezovský festival je jednoznačne na dobrej ceste.

V minulosti bol názov Keep It Cool synonymom rocku, postupom času v tomto nastal posun. Najprv išlo o to, aby to bol festival multikultúrny, a tak pribudli sprievodné podujatia - výstavy, divadlo. Keď k tomu pribudli graffiti, bolo jasné, že cieľom organizátorov je festival omladiť – pritiahnúť mladšie publikum. Po minulom sa ozývali hlasy volajúce po „omladení“ aj hlavným programom – hudbou, pretože „Čo má rock spoločné s graffiti?“ A stalo sa...

Pozvanie známej francúzskej hip-hopovej formácie **La Cospiration** možno považovať za skok organizátorov rovnými nohami do nového priestoru. „Francúzsky La Cospiration sa už dlhšiu dobu objavuje v Budapešti. Poznáme sa s ich manažérom. Keď sa objavila možnosť zaradenia štýlu hip-hop ako ďalšieho hudobného smeru v histórii festivalu, bolo jasné, že pozveme ich. Štýl a prezentácia skupiny neočaril len mladých, ale aj tých, ktorí doteraz pochybovali o sile hip-hopu,“ hovorí Csaba Adamcsek, hlavný organizátor festivalu.

Podľa vyjadrenia dlhoročných priaznivcov tohto festivalu ide o jeho doteraz najúspešnejší ročník. Dozaista najmä vďaka tomu, že organizátori našli cestu, akou by sa budúce

ročníky mali uberať – viac rozmanitých sprievodných akcií a štýlovo rozmanitý hlavný program. Pritom sa ukazujú priestory mestského kina ako celkom vhodné – viac miestností, na toľko návštevníkov však pomaly poddimenzované. Návštevník si môže z programu vybrať, čo ho zaujíma a čo si pôjde vypočuť do sály, zvyšok času môže tráviť v inej z miestností. „Je to tak. Na festivale sme maximálne využili všetky priestory kina. Udalosti sa odohrávali na štyroch miestach, z toho na troch bol sprievodný program.“ Popoludní sa pred kinom konala graffiti show pod vedením **Meysa a Shortyho**. Neskôr sa k nim pripojila štúrovská hip-hopová skupina **Butik**. V bare sa predstavila tiež štúrovská **Jóvilágvan**. Večerný program sa začal premietaním krátkych filmov. „Na festivale sa každý rok snažíme predstaviť práce amatérskych filmárov. Tento rok vďaka organizátorovi festivalu Azyľ, **Marošovi Hečkovi**, sme predstavili krátke 1- a 5-minútové umelecké filmy. Vybrané boli víťazné diela ročníka 2006/2007,“ hovorí Csaba Adamcsek. Počas festivalu boli vystavené kresby a maľby **Richarda Kovácsa** a maľované tričká **Petra Hečka**. Vo veľkej sále sa ako prvá predstavila miestna skupina **mr. mirror**. Nechýbal ani performance, keď dvaja brazílsky performer sprevádzali skupinu La Cospiration, ktorí predviedli brazílsku sebaobranú hru capoeira. Skupina **Lavagance** (na snímke), ktorá v minulom roku

získala tri ocenenia Laurel, podala svedectvo o svojej kvalite. Členov maďarského zoskupenia **unoYmedio** prítomní poznali zo skupiny Másfél a prijali ich ako svojich.

O zhodnotení tohtoročného podujatia sme požiadali organizátorov. „Tento rok sme mali najsilnejší program v histórii festivalu. Hlavný program vo všetkých oblastiach predstihol doterajšie ročníky. Z vizuálnych

cestovaní v podaní skupiny **mr. mirror** postavili obecnosť na nohy hip-hop francúzskych **La Cospiration**. Gitarové rify bratislavskej **Lavagance** zneli tak, že niektorým ešte doteraz zostali otvorené ústa. **drum'n'bassový** blok maďarskej **unoYmedio** zas vtiahol prítomných do tanca. Zaznamenali sme mnoho pozitívnych ohlasov. **Dakujeme všetkým návštevníkom za výbornú náladu, skupinám za mimoriadny hudobný zážitok a partnerom za dôveru,“** vyhlásil Csaba Adamcsek.

(ic, šh)

„...vychovať dobrého, múdreho a zdravého človeka“

„To všetko je teória, ale prax...“

– tak alebo podobne reagujú praktici v akejkoľvek oblasti, keď cítia nebezpečenstvo, že sa stávajú pokusnými králikmi v rukách rojčivých teoretikov. Takýto postoj je však príznačný aj pre skeptikov, ktorí sa bránia akýmkoľvek novým myšlienkam. Ideálne je, keď teoretici nie sú odtrhnutí od praxe a praktici sú ochotní teórie preverovať. Ide o ľudí a ich prístup. Ľudia však nebývajú ideálni. A aj učitelia sú len ľudia...

Práve učitelia však už niekoľko desiatok rokov zažívajú ten prvý extrém – sú nútení neustále si osvojovať rôzne „nové koncepcie“, aby ich „uvádzali do praxe“, a onedlho nahrádzovali ďalšími, zápasiť s neustále sa prehľbujúcou finančnou poddimenzovanosťou v odbore i vlastných peňaženkách a pritom sú najviac konfrontovaní s novými životnými štýlmi ďalších a ďalších mladých a najmladších generácií a ich rodičov i novými spoločenskými požiadavkami. Preto je istá skepsa z ich strany pochopiteľná.

Uvedomujú si to aj školskí metodici Spoločného obecného úradu v Želiezovciach RNDr. Rita Kováčová a Mgr. Jozef Meliška, ktorí do Želiezoviec pozvali toho najpovolanejšieho.

Prof. PhDr. Miron Zelina, DrSc, riaditeľ Ústavu humanitných štúdií Pedagogickej fakulty Univerzity Komenského a poradca ministra školstva, tvorca tvorivo-humanistickej výchovy a autor mnohých odborných publikácií, spolupracoval na všetkých koncepciách transformácie nášho školstva (Duch školy, Konštantín, Milénium).

Na svojej prednáške dňa 1. októbra 2008 v DK v Želiezovciach, ktorej sa zúčastnili pedagogickí pracovníci z mesta i okolia, sa zameriaval na podstatu reformy školstva a zmeny legislatívy a bol prístupný aj otázkam zo strany prítomných.

Vysvetlil, že pri tvorbe koncepcie akejkoľvek reformy je v prvom rade potrebné stanoviť si cieľ, ktorý chceme dosiahnuť. V prípade reformy školstva, kde ide o výchovu a vzdelávanie, je potrebné si zodpovedať otázky: *K čomu vychovávať dieťa? Na čo má škola*

človeka pripraviť? Na život, alebo len na výkon profesie? Aký má byť človek 21. storočia? Čo je zmyslom ľudského života?

Vzdelávací systém bude potrebné intenzívnejšie, než kedykoľvek predtým, aktualizovať. Pripraviť človeka do života znamená pripraviť ho čo najviac na to, s čím bude v živote konfrontovaný. Vieme však predpokladať, aký bude svet o 20 rokov? Predpokladali sme pred dvadsiatimi rokmi, že počítače a mobily tak ovplyvnia naše životy? Pritom sa vývoj neustále zrýchľuje. Aby bol človek na neustále zmeny pripravený, musí byť schopný riešiť problémy. Učivo je nevyhnutné zredukovať, namiesto množstva faktov žiakov

„Reforma je dlhodobý proces, všetko sa to bude viackrát opravovať.“ – prof. PhDr. Miron Zelina, DrSc.

naučiť myslieť, informácie vyhľadávať a spracúvať. Na školách je potrebné vytvoriť atmosféru, v ktorej bude možné učiť hodnotiace myslenie, podporovať tvorivosť. Bude si to vyžadovať iný prístup aj zo strany pedagógov. *„Je ľahšie učiť obsah štvorca, ako diskutovať o zmysle života.“* Podľa prof. Zelinu môže dobre nastavený vzdelávací systém pomôcť riešiť globálne problémy ľudstva. *„Problémom nie je to, že ľudia nie sú dostatočne vzdelaní, problémom je, že sú zlí. Naším ideálom je vychovať dobrého, múdreho a zdravého človeka.“*

Napriek tomu, že tvorivo-humanistická výchova si získava stále viac priaznivcov, mnohí sú voči nej skeptickí. Podľa niektorých ide o pokus najst kompromis medzi krásou a rozumom, medzi ktorými panuje odveký mýtický spor. A to je podľa nich neprirodzené, pretože cesty ku kráse a rozumu sú priamkami vedúcimi

opačnými smermi. Čo na to prof. Miron Zelina?

„Áno, je to jeden z názorov. Keď si však uvedomíme, že človek je osobnosťou, teda určitým celkom, musí a aj má v sebe určitú sceľujúcu funkciu. Tá má zjednocovať a hľadať kompromisy medzi rozumom a citom alebo medzi krásou a myslením a ďalšími protirečeniami. Tvorivo-humanistická výchova má zadefinovaný ten kľúč... Rozum a cit zdanlivo idú proti sebe, lebo pracujú na úplne iných princípoch, iných paradigmatách, ale tá sceľujúca funkcia osobnosti musí byť, inak by človek bol schizofrenikom. Tvorivo-humanistická výchova sa snaží o to sceľovanie. Rôzni autori to rôzne nazývajú. My hovoríme, že je to integrované ja, to znamená moje ja, moje hlavné vedomie, kde je vyvážená emocionalita aj racionalita, teda rozum aj city.“

Cieľom tvorivo-humanistickej výchovy je vychovať žiaka tak, aby hľadal tú cestu k sceľovaniu, k tej integrácii, aby ju nachádzal, aby ju upevňoval atď. To sa zatiaľ nedeje. Preto sú ľudia jednostranní. Jedni idú za komerciou, bohatstvom, materiálnymi statkami, druhí idú za duchovnými hodnotami. Málo je však osobností, ktoré to spájajú a dokážu žiť tak, že sú aj výkonní aj šťastní, teda pracovať na materiálnych statkoch a byť zároveň duchovne bohatý. My, psychológovia hovoríme, že je to integrované ja, niektorí hovoria, že je to vybudované svedomie, niektorí, že je to viera, nielen náboženská, ale viera v seba, alebo v určité hodnoty...

Dôležité je, aby si ľudia túto integratívnu funkciu osobnosti pestovali od malička a potom k tomu viedli svoje deti. Cesta k tomu je možno neustálym tréningom v rozhodovaní, hľadaní ciest. Možno bude človek tú integratívnu zložku v sebe hľadať celý život a možno ju nikdy nenájde. Ale už to, že ju bude hľadať a že si bude uvedomovať tú rozporuplnosť, je na tom to krásne. Jeden múdry človek povedal, že nie je tak dôležité prísť do cieľa, ako tešiť sa z hľadania toho cieľa.“

Prof. Zelina si so záujmom vyspočul názory a postrehy prítomných učiteľov škôl a školských zariadení železovského regiónu, ktorí si viditeľne uvedomovali, že reforma si od nich bude vyžadovať to najťažšie – zmenu prístupu,

prácu na sebe a že vlastne každému z nich je ponúknutá možnosť stať sa jej spolutvorcom. Témou diskusie bol nový školský zákon i dlhodobé problémy školstva. Ako toto podujatie hodnotia metodici Školského úradu? Mgr. Jozef Meliška: *„Počas ostatných 3-4 mesiacov sa v našom meste uskutočnilo niekoľko vzdelávacích podujatí s lektormi z rôznych inštitúcií (Ministerstvo školstva SR, Štátny pedagogický ústav, Metodicko-pedagogické centrum Bratislava). Tieto podujatia boli užko späť najmä s otázkami okolo novej školskej legislatívy a mali vyslovene praktický charakter. Na rozdiel od nich mala návšteva prof. Zelinu aj iný význam. Nešlo ani tak o pracovné stretnutie, ako skôr o možnosť porozprávať sa s jedným z najväčších odborníkov v oblasti pedagogiky a psychológie. Jeho zaujímavé a pútavé rozprávanie snád dodalo učiteľom trochu optimizmu do plnenia náročných úloh, pred ktorými stoja.“*

RNDr. Rita Kováčová k tomu dodáva: *„Koncepcia nie je materiál, ktorý vzniká za týždeň, mesiac. Jeho vznik je sprevádzaný niekoľkokomesačným snažením a neustálym pripomienkovaním. Vzniká ako prienik rôznych názorov. Keď je však hotový, teoretické smerovanie je jasné a prichádza druhá etapa spracovania, usmernení a smerníc. Práca na koncepcii je teda spravádzaná etapami, nedá sa vypracovať za dva mesiace. Respektíve dá, ale bez akceptovania názorov zúčastnených, pretože koncepcia je vo svojej podstate koncepciou, ak ju sprevádza veľa diskusií, konzultácií, námetov, návrhov a argumentácií.“*

Podobne, ako reformné kroky vedúce k pozitívnym výsledkom, i tu pôjde o proces dlhodobý, ktorý sa bude vyžadovať veľa trpezlivosti a pedagogického majstrovstva.“ Zaujímavá prednáška by isto zaujala aj širšiu verejnosť, než len pedagogických pracovníkov. Najmä v súčasnosti, keď si niektorí jedinci osvojili tzv. projektové vedenie (nakresliť, vyčíslieť náklady, rozhodnúť, postaviť, vybudovať) je viac ako potrebné si uvedomiť, že to najdôležitejšie – to, čo súvisí s ľuďmi, býva obyčajne dlhodobý, neustály a niekedy dokonca nekonečný proces!

Števo Hečko

Želiezovské spomienky

8. november 1938 v Želiezovciach

V histórii štátu alebo mesta by nemali byť tabuizované žiadne historické obdobia. Predsudky si väčšinou ľudia vytvárajú sami.

Tento mesiac práve pred 70-tymi rokmi po viedenskej arbitráži naše mesto, ako aj južné

podpísali už spomenutý dokument o zmene hraníc. Začalo sa teda posúvanie hraníc. Dňa 8. novembra 1938 prví vojaci maďarského kráľovského 2/I. motorizovaného pluku pod vedením majora Mihály Ferentziho prichádzajú od Štúrova

riadenie z 18. novembra, podpísané v Leviciach Odom Winklerom, novovymenovaným okresným vojenským veliteľom. Ten v lehote do 24 hodín nariadil okamžité odstránenie dvojazyčných názvov ulíc, obchodov a iných tabúl. Zostať mohli len maďarské označenia.

Spomeniem azda krátku úsmevnú príhodu, ktorú mi povedala ešte žijúca pamätníčka historických udalostí: Pri slávobráne stojace davy premrznutých vyobliekaných detí už azda aj hodinu a pol čakali na príchod prvých maďarských víťazov, no tí nie a nie sa objaviť v zákrute pri škole. Pod slávobránou bola štátna cesta zahataná postavajúcimi školákmi, ale i dospelými Želiezovčanmi. Azda všetci držali v rukách jesenné kvety. Toho času autá premávali len zriedkavo, takže nebezpečenstvo na ceste nehrozilo.

dokonca muselo zastaviť. Čakajúci s jasotom obsypali auto kvetmi. Niekoľko minút sa nič nedialo. Šofér trúbil, ale dav sa nerozostupoval. Netrpelivý šofér otvoril nahnevane dvere a zakričal: „*Ludia ustúpte! Som miestny zverolekár a ponáhlam sa k chorému zvieraťu.*“ (Bol to Dr. Kálmán Pásztor). Dav sa sklamané rozostúpil, auto prešlo, ľudia pozbierali zo zeme kvety, ale už po 20 minútach ich hádzali na oneskorených maďarských vojakov.

K historickej pravde patrí aj fakt, že na slávobráne boli čitateľné pri národných zástavách Talianska a Nemecka aj slová: Duce a Heil Hitler. Podľa dokumentov v priebehu niekoľkých týždňov aj v Želiezovciach založili miestne organizácie profašistických strán - Národno-socialistické strany a Strany maďarskej obnovy. Veď áno,

Slávobrána v roku 1938

územia bývalého Československa, po politickom rozhodnutí pripadli Maďarsku. Našťastie je ešte dosť postarších Želiezovčanov, ktorí si na túto udalosť jasne spomínajú. Ako sa to všetko udialo?

Politickú moc v našom meste za bývalej Masarykovskej - Československej republiky dlhé roky predstavoval okresný náčelník v Želiezovciach Vojtech Paczko. Až v roku 1938 ho nahradil Dr. Elo Záhon. Československé úrady registrovali postupne sa blížiacu politickú zmenu hraníc a už začiatkom mesiaca október na želiezovský okresný úrad pod číslom 1567/1938 prišiel utajený dokument: Pokyny pre prípad nariadenia evakuácie štátnych úradníkov a určitých písomností. Vo Viedni, 4. novembra mocnosti

spomeniem ešte poručíkov Józsefa Demetera, Ferenc Hegedúsa ale aj Istvána Béresa, poľného duchovného maďarskej armády. Už na druhý deň sa vedenia mesta ujala narychlo vytvorená miestna maďarská národná rada v počte 22 ľudí. Vedenie mesta navonok reprezentoval Július Bakos. Dňa 13. novembra v nedeľu ráno o 8:30 v oboch kostoloch slúžili vojenské omše. Po omši na námestí položili vence k vztyčenej zástave. V obchodoch sa platilo ešte československými korunami, avšak už sa zverejnilo nariadenie o zámene korún za maďarské pengő. Koruny platili už len prekvapivo krátko a to do 19. novembra 1938. Banka menila 700 korún za 100 pengő. Na stenách nášho mesta sa objavilo na-

Konečne niekto od zákruty pri škole zakričal: „*Idete auto!*“ Auto spomalilo a pod nepriechodnou slávobránou

20. storočie, bolo storočím búrlivých zmien...

Pavel Polka

Hudobné babie leto?

Lákavo pôsobiaci názov podujatia veľa návštevníkov neprilákal. Hudobné babie leto sa pôvodne malo konať pred Domom kultúry. Tým by bolo obecenstvo obohatené o okoloidúcich zvedavcov, z ktorých mnohí akiste ani netušili, že sa tam niečo deje. Dobré úmysly organizátorov sa však občas mňajú s účinkom. Dôvodom býva aj nespolupráca v tomto období nevyspytateľného počasia, ktoré v sobotu 4. októbra babie, ani žiadne iné leto ani trochu nepripomínalo. A tak okrem toho, že sotva mohlo niekoho vylákať von, aby sa stal potenciálnym okoloidúcim zvedavcom, skôr dokázalo primäť aj hudbymilovných Želiezovčanov pôvodne rozhodnutých stráviť príjemné popoludnie pred DK k tomu, aby radšej zostali doma. A to bola škoda, pretože aj keď to žiadne babie leto nebolo, bolo aspoň hudobným.

Podujatie, ktoré jeho organizátori narychlo presunuli do veľkej sály Domu kultúry, otvárali žiaci ZUŠ Franza Schuberta. Prišiel však len jeden jediný

- klarinetista **Ádám Balla**. Niekoľko na poloplayback zahrnaných swingových standardov sa ukázalo byť dobrým úvodom. Potom prišiel rock - vystúpenie želiezovskej formácie **Modestly**.

Očakávané prvé verejné vystúpenie novej formácie **mr mirror** prekvapilo ešte skôr, ako sa začalo. Celé obecenstvo bolo totiž pozvané na pódium, kde sa potom za zatiahnutou oponou ocitlo spolu s členmi

skupiny - Andorom Kováčom (gitara), Rolandom Hovánom (syntetizátor) a počítačom a ich undergroundom.

Džezom sa to celé začalo a džezom sa to aj... Levické zoskupenie **Gero Jazz Quartet** sa teší dobrej povesti a každý, kto si ho niekedy vypočul, vie prečo. Tomuto skvelému kvartetu sa podarilo rozptýliť bezútešný pohľad do hľadiska, v ktorom nezostali ani ostatní účinkujúci. Škoda. Ale čo už...

(šh)

„Vznikli sme v roku 2008 ako reakcia na zneužitie umenia a zneužívanie umenia v regiónoch. Chceme sa venovať. Chceme sa venovať umeniu bez prekážok a obmedzení. Nechceme sa venovať len hudbe, chystáme projekty v oblasti filmu, divadla a tanca. Prioritné je, aby sme zaujali najmä poddimenzované regióny... Výborne sa nám spolupracuje s Domom kultúry v Želiezovciach, dúfame, že to tak bude aj naďalej a že kompetentní zástupcovia mesta-občanov pochopia, že existujú aj iné kreácie.“ - hovorí Roland Hován, člen skupin mr mirror

Vyhodnotili najkrajšie obydlia

Rada úseku organizačných vecí pri Mestskom zastupiteľstve v Želiezovciach vyhlásila v tomto roku už 5. ročník súťaže o najkrajšiu predzáhradku, balkón a okolie bytovky. Cieľom súťaže je prispievať ku skrásleniu mesta a zveladeniu zelene. Do tohtoročnej súťaže prišlo

26 prihlášok, niekoľko domácností sa prihlásilo vo viacerých kategóriách. Súťaž bola slávnostne vyhodnotená na mestských dňoch, kde si víťazi prevzali ceny z rúk koordinátorky rady úseku organizačných vecí Kataríny Mocsyovej a primátora Pavla Bakonyiho. Výsledky:

Predzáhradka

1. Mária Hangyová, Fučíkova 25 (snímka vľavo)
2. Róbert Mihók s manželkou, Poštová 11
3. Tibor a Zuzana Nadovci, Fučíkova 5

Balkón

1. Mária Hangyová, Fučíkova 25
2. Judita Tomašovičová, Krátka 10;
3. Ildikó Császárová, Hurbanova 34

Okolie bytovky

1. Jozef Peseky s manželkou, Sacherova 2 (snímka vpravo)
2. Margita Čáporová, Fučíkova 26

(r, foto: šh)

Primátor členom pracovnej skupiny M11

V Ostrihome bola založená pracovná skupina s názvom M11, ktorej cieľom je podporiť výstavbu novej diaľnice. Úsek nazvaný M11 by zabezpečil časť spojenia medzi maďarskou diaľnicou M6 a helsinským koridorom č. 6, spojil by mesto Ercsi s Ostrihomom a na slovenskom území by sa pokračovalo až do Žiliny. Diaľnica M11 sa tento rok dostala aj do štátneho územného plánu, bolo spracované jej trasovanie, ako aj štúdia nového nákladného mosta, zabezpečujúceho spojenie s rýchlostnou komunikáciou na Slovensku. Pracovná skupina bola založená 9. októbra v ostrihomskom Centre sv. Adalberta na podnet ostrihomského primátora Tamása Meggyesa. Členstvo bolo ponúknuté primátorom a starostom dotknutých samospráv na oboch stranách hraníc, medzi nimi aj Pavlovi Bakonyimu, poslancom oboch parlamentov, odborníkom a predstaviteľom väčších podnikov pôsobiacich pri navrhovanej trase komunikácie. Na ustanovujúcom zasadnutí odzneli prednášky, v rámci ktorých bola predstavená štúdia pripravovaného nákladného mosta medzi Ostrihomom a Štúrovom, makroregionálne vzťahy a trasa navrhovaného úseku M11, ako aj možnosti realizácie a možné trasy rýchlostnej komunikácie R3.

(ik)

Labutia pieseň vinárskych závodov: zariadenie v šrote

Náš kraj bol vždy známy pestovaním viniča. Od polovice minulého storočia zaznamenalo šľachtenie viniča prudký rozvoj, najmä vo vinohradníctve vznikajúcich Štátnych majetkov, neskôr aj v JRD. Zrejme aj preto sa tu v roku 1972 začala výstavba vinárskeho závodu s kapacitou 5000 ton. Náklady predstavovali 40 miliónov korún. Produkcia sa začala 16. septembra 1976 s 15 pracovníkmi na čele s Imrichom Bircicom. Ročne spracúvali 600–800 vagónov hrozna. V 10. roku existencie podniku nakúpili a spracovali rekordné množstvo, 984 vagónov hrozna. Najviac hrozna dodávali Štátne majetky v Želiezovciach, okolité JRD, v menšom množstve miestni pestovatelia. V roku 1986 sa závod rozrástol o 14 veľkokapacitných nádrží, ktoré boli umiestnené pod holým nebom. Tak sa spracovateľská kapacita zvýšila na 10 000 ton.

Po zmene spoločensko-politických pomerov fungovali vinárske závody ešte desať rokov, kedy vykupovali a spracúvali hrozno. Od roku 2003 vykupovali už len mušt, aj to len zo zahraničia. V roku 2007 úplne stratili charakter spracovateľského podniku a prevádzka bola zatvorená. A teraz sme mohli byť svedkami toho, ako asanovali 14 vonkajších veľkokapacitných nádrží (a hovorí sa, že tento osud postihol aj vnútorné). Rozkúskovali ich a odovzdali do zberu druhotných surovín.

Žiaľ, zánik vinárskych závodov negatívne ovplyvnil pestovateľov na okolí, najmä menších. Svoju produkciu nad rámec doma spracovaného viniča nedokážu predat, aby aspoň čiastočne pokryli výdavky, a tak aj v tomto prípade sa stalo, že na divokú privatizáciu doplatil opäť maloproducent.

(in)

Husia koža z investovania

Ostatných niekoľko týždňov na burzách patrí nepochybne k najdivokejším za posledné desaťročie rokov. Sme svedkami doteraz nepredstaviteľných udalostí od niekoľko sto bodových výkyvov denne až po zoštatňovanie hlavných finančných inštitúcií vládami po celom svete. Napriek ich ráznemu zásahu otázka, kedy dopadnú trhy na dno zostáva nezodpovedaná. Pokušenie investorov zredukovať príspevky alebo úplne predat všetko, narastá úmerne so zmätkom, neistotou a poklesom hodnoty účtov. Je čas sa z hlboka nadýchnuť a rozobrať súčasný stav s chladnou hlavou. Stiahnuť chvost a odísť z trhov by bol omyl z niekoľkých dôvodov.

Ak USA vchádza do recesie, tá zvykne trvať približne desať mesiacov. Jej hĺbka a dĺžka bude závisieť od toho, ako zareagujú trhy na obrovské množstvo peňazí valiach

sa na ne a ako dlho budú ceny nehnuteľností stahovať ekonomiku nadol. Skôr či neskôr sa trhy a ekonomika spamätajú z tejto krízovej situácie, tak ako sa spamätali z krachu v 1987, z Ázijskej krízy 1998 a desiatich recesií od 2. svetovej vojny. Nesmieme zabúdať, že akcie stále ponúkajú dlhoročne najlepšie zhodnotenie kapitálu. Neznie to veľmi presvedčivo, keďže padli o 40 % a ich návratnosť za posledných 10 rokov je nižšia ako u dlhopisov. Neúspech akcií za ostatné roky však nie je ničím novým a ich žalosťná výkonnosť je skôr anomáliou. Počas 73 posuvných desaťročí od r. 1926 (1926–1935, 1927–1936...) akcie predčili v návratnosti dlhopisy v 85 %-tách prípadov. Ak by ste predĺžili obdobia na 20-ročné, výsledok je až 98 %-ný. Samozrejme, minulosť nie je zárukou budúcnosti. Ale na stranu vlastníctva akcií sa prikláňa história, čo platí

hlavne teraz, keď sa akcie predávajú za ceny omnoho nižšie ako predtým.

Ak si myslíte, že by bolo predsa len lepšie všetko predat a vrátiť sa na trh, keď sa veci upokojia, neodporúčam to. Rast akcií zvyčajne predbieha ekonomiku. Kým sa začnete opäť cítiť zrelý na investovanie, pravdepodobne už akcie vyletia nahor. Ak ich nevlastníte od začiatku, keď sa pohnú, pridete o veľkú časť ich percentuálneho rastu. Keď sa akcie po recesii pohli nahor v r. 1982, narástli o 59 % počas prvého roka. Ale až 70 % nárastu sa odohralo v prvých 6 mesiacoch. Ak ste akcie nevlastnili a naskočili do nich až potom, váš nárast bol len 19 %. Či už vlastníte akcie alebo akciové fondy, príslovie, že trpezlivosť ruže prináša, platí teraz dvojnásobne.

Walter Updegrave, MarketWatch
Norbert Paul, nezávislý analytik

Aj večer môže byť niekedy ránom...

Svodovské posedenie seniorov

Vo Svodove opäť, po roku, usporiadalo občianske združenie Svodov posedenie pre najstarších obyvateľov – pre seniorov. Opäť jeden vydarený večer, opäť jedno podujatie, ktoré ocenili tí, ktorým bolo určené, slovami chvály a vďaky. Okrem bohatého prestretých stolov bol pre hostí pripravený krátky kultúrny program, ktorý predchádzalo slávnostné otvorenie večera – také dojemné, že skutočne málokto oko zostalo bez aspoň drobnej slzy vyjadrujúcej dojem, smútok či vybavenie peknej spomienky. Zaspomínalo sa na tých, ktorí tu ešte pred rokom sedeli, no dnes už prísť nemohli. V kútiku duše sa zaspomínalo i na tých, ktorí už dlhšie nie sú medzi nami, no vždy k susedskému koloritu Svodova akosi patrili. A potom sa tancovalo, spievalo, zabávalo, debatovalo.

No nebolo to len o tom. O stretnutí v tento večer. Veď pozvanie na toto posedenie prijali i takí obyvatelia Svodova, ktorí skutočne už len veľmi málo vychádzajú zo svojich domovov. Ktorých len tak nestretnete prechádzajúc sa dedinou, ktorí nevládu navštevovať svojich susedov

a priateľov tak, ako kedysi. Skutočne ste tu mohli nájsť ľudí, ktorí sa napriek tomu, že bývali a stále bývajú v tej istej dedinke, nevideli i niekoľko rokov. A veru, možno i desaťročia. A tu znovu ožili kontakty. Zaspomínali si, porozprávali sa o deťoch, vnúčatách, radoostiach i chorobách a snád sa i dohodli, kedy sa uvidia opäť. Ak bolo čo len zopár takých, získalo takéto seniorské posedenie ďalší zmysel.

Ten večer ubehol veľmi rýchlo. Bolo milé sledovať, ako po niekoľkých hodinách prichádzali po starkých deti či vnuci, aby ich mohli odviesť domov, a tým sa nechcelo. Nechceli ešte odísť, pretože sa cítili dobre. Patrí im vďaka za to, že prišli. I keď možno nevládali, i keď možno váhali, či ten večer zvládnu. Veď bolia nohy, kĺby, chrčtie... a možno i duše. Ale takýto večer je veľkým liekom na dušu. Treba len dúfať, že sa prídu liečiť i o rok. Že nik nebude chýbať, že k žiadnej bráničke nebudeme s pozvánkou chodiť zbytočne. Všetkým veľa zdravia a radosti zo života.

Mgr. Juliana Hanzová

Poľovníci už vo vlastnom

„Tu bol jeden obrovský neporiadok. Bývalý OSP tu zanechal obrovské kusy betónu, asfaltu, čakami sme to rozbíjali.“ – hovorí Ing. Juraj Martosy a ukazuje pritom na trávnatý priestor s novovysadenými stromčekmi a altánkom. Na pozemku, ktorý Spolok poľovníkov Hron odkúpil od Poľnohospodárskeho družstva, vyrástla chata s miestnosťou pre asi 35 ľudí, kuchynkou a krbom, ktorý vďaka teplovodnom dokáže vykúriť i kúpeľňu a malú spálňu s niekoľkými posteľami. „Všetko sme zvládli svojpomocne, šestnásť sme tu odrobili 4000 brigádnických hodín. Sponzorov bolo neúrekom – furmanka, štrk a pod. Použili sme rôzny pozbieraný materiál – staré tehly, hranoly, škridle sme dva týždne máčali vo vode a keľou čistili od machu. Kúpili sme použité okná so žalúziami, jeden priniesol použité obkladačky, niekto bojler, televízor, chladničku, nábytok...“

Poľovníci si chcú ešte dobudovať altánok a upraviť okolie chaty, zatiaľ je však podstatné, že už nie sú odkázaní na priestory, kde ich kto prichýli, svoje akcie a schôdze si budú robiť vo vlastnom. Poľovnícka sezóna je pred dverami... (Šh)

HISTÓRIA ŠKOLY

(Štvrtá časť)

Výlety a exkurzie sa stali súčasťou života Rímsko-katolíckej ľudovej školy v Želiezovciach. Učitelia sa snažili žiakom predstaviť historicky významné miesta, prírodné krásy Slovenska a v neposlednom rade pamätihodnosti Želiezovci a okolitých obcí. Podľa školskej kroniky sa väčšie výlety začali organizovať v 20. rokoch minulého storočia pre 50–60-členné skupiny žiakov, ktorých sprevádzali 4–5 učitelia. Cestovali najčastejšie vlakom, čo síce bolo komplikované, ale dostali sa aj do Bratislavy, aj do malebných kútov Stredného a Východného Slovenska. Pri organizovaní boli nápomocní rodičia, predstavitelia cirkvi a školy navštívených oblastí, ktoré poskytl lacné ubytovanie a stravu.

Výlety a exkurzie boli najčastejšie 3–4-dňové. Spomenieme niekoľko lokalít, kam sa žiaci v rámci nich dostali: Kremnica (mincovňa, výrobná kamenných nádob, múzeum, archív), Banská Bystrica (zápalkáreň, múzeá, závod na výrobu likérov), kúpele Sliač, Rožňava a okolie, Hronský Beňadik (opátsky kostol, píla), Banská Štiavnica (banské múzeum, kalvária). Podľa kronikára pamätnou zostane návšteva Dobšinskej ľadovej jaskyne a krásnohorského hradu, ktorá sa uskutočnila na konci školského roka 1926/27. Niekoľko viet z kroniky: „Do Dobšinskej sme vyrazili 8. júna ráno o 9. hodine vlakom po trase Levice–Zvolen–Plešivec–Dobšiná. Veľkú radosť žiakom robili tunely, ktoré vždy vítali veľké ovácie. Na miesto ubytovania v štátnej občianskej škole sme prišli večer o 9. hodine. Ráno o piatej sa žiaci vybrali k jaskyni. Po šesťhodinovej pešej túre sa deti (ktoré to zvládli výborne) mohli pokochať v pohľade na krásy ľadovej jaskyne. Najväčšiu radosť vyvolalo povolenie šmýkať sa vo veľkej miestnosti jaskyne.“ Spomienku na návštevu jaskyne zachytáva v kronike vstupenka v piatich jazykoch.

Za zmienku stojí aj štvordňový výlet do Bratislavy v júni 1929.

V kronike stojí: „Do Bratislavy sme dorazili vlakom na poľudnie. O deň neskôr sme si pozreli pamätihodnosti mesta, okrem iných aj hrad a múzeá. Na ďalší deň sme nasadli na parník Sv. Štefan, aby sme sa po Dunaji splavili do Komárna, kam sme dorazili popoludní o tretej. Cesta loďou zostane pre účastníkov nezabudnuteľným zážitkom, pohľad, skúsenosti a z nich získané vedomosti zostanú večným pokladom, ktorý neupadne do zabudnutia.“

Od 30. rokov sa väčšie výlety neuskutočnili pre hospodársku krízu. Zrealizovalo sa však niekoľko jednodňových výletov do okolia mesta. Žiaci si prezreli mlyn v Mikule, lesnícku chatu v lokalite Hrable, drevený kaštieľ, obec Vozokany a jej kostoly, viničné sady v Šalove. Tieto výlety spestrili prednáškami o prírode, piesňami, tancami, hrou, pri ktorých panovala vždy dobrá nálada. Na jar 1933 zorganizovali úzkokoľajnou železnicou do Pohronskeho Ruskova výlet, na ktorom sa zúčastnilo 115 žiakov. Aj tento deň zostane pamätným, keďže po návšteve cukrovaru si pozreli slávny film Kristove kráľovstvo.

Ferenc Nyustyin

Ludovít Szabó (25. decembra 1937)

Novinár má ľahkú úlohu, keď opýtaný chrlí zo seba prúd slov a netreba ani klásť otázky. Taký priebeh malo stretnutie v jednu nedeľu popoludní, keď som sa stretol s jedným z výborných futbalistov 50. a 60. rokov. „Bol som v šťastnej situácii, keďže pri záhrade rodičovského domu bolo Jarmočné námestie, v časti ktorého bola postavené futbalové ihrisko. Ako 4-5-ročný som sa tam vkradol prvýkrát a zostal som. Spočiatku sme iba hlavičkovali s rovesníkmi, neskôr sme naháňali tenisovú loptičku. Na sústavnú činnosť, ktorú sme vykonávali ako koníček, doplatili najčastejšie naše nechty. Od svojich štrnástich rokov som pôsobil v žiackom družstve, o tri roky som sa dostal do mužstva dospelých. Potrebný lekársky súhlas prišiel až z Prahy, vybavil ho Rajmund Sýkora, vtedajší športový lekár. Spolu s Pityom Mezölakym, Öcsim Nagyom, Ernim Mokosom a ďalšími sme sa stretávali s družstvami z Prievidze, Partizánskeho či Kremnice. V polovici 50. rokov k nám prišli Nitrani s prílišným sebavedomím, napokon skončili s prehrou 8:1 a odchádzali s ovisnutým nosom. Dorastenci ich doslova zvalcovali,“ spomína si Ludovít Szabó. Niekdajší futbalista sa učil v priemyselnej škole v Komárne, jeho otec, verný fanúšik Július Szabó, ho každú sobotu viezol domov svojím trojkolovým motocyklom. Pred odjazdom sa pravidelne zastavil v známom komáriňanskom mliečnom bare, kde si Lali najčastejšie dal vyprážaný bravčový rezeň. Raz sa družstvo priemyselnej školy stretlo s úspešným družstvom dospelých, pôsobiacim v divízii. Študenti zdolali dospelých 6:3 a Lali trafil trikrát do brány súpera. Medzi hráčmi súpera bol aj neskorší reprezentant

Ján Moravčík. Všestrannosť Ludovíta Szabóa dokazuje, že bol školským rekordérom aj vo vrhu guľou a skoku do diaľky, ale z telesnej výchovy si vyslúžil len dvojku. Ich vtedajší učiteľ Ján Török totiž nemal rád futbalistov. Predsa však to bol on, kto pricestoval do Želiezoviec, aby s tunajšími funkcionármi rokoval o Laliho prestupe. Vedenie klubu o tom nechcelo ani počuť, a tak sa nadanému futbalistovi nedostalo príležitosti preraziť. Po maturite nastúpil na základnú vojenskú službu do Prachatic, kde v tamjšej Dukle góly len tak sypal. Po návrate účinkoval v Želiezovciach v krajskej súťaži do roku 1962. „Darmo som potil krv na majstrovských stretnutiach, na medzinárodných zápasoch, ktoré boli akoby sviatkom futbalu, nastúpili iní. Nevedel som znieť takého bratstvo-kmotorstvo, tak som prestúpil do Levíc, kde som hral v spoločnosti vážených hráčov ako Július Lebocz, Jozef Sedmák, František Kaszás. Odohral som tam tri roky a cítil som sa dobre. Vo svojich 28 rokoch som svoje kopačky zavesil na kliniec.

Krátky čas som ako divák sledoval domáce zápasy, dokonca som pôsobil ako funkcionár, ale v súčasnosti už nemám so športom žiaden vzťah. Slovenské a maďarské stretnutia nesledujem, v televízii si zvyčajne pozriem zápasy zo španielskej, anglickej, talianskej či nemeckej ligy.“

Ludovít Szabó začal pracovať ako technický zamestnanec levicej Jednoty, potom bol majstrom, neskôr vedúcim v miestnej STS. Do odchodu do dôchodku v roku 1992 pracoval v Štátnych majetkoch Želiezovce ako vedúci ústrednej dielne. Jeho syn žije v Prahe, dcéra tu v Želiezovciach. Spomedzi štyroch vnúčat športuje iba jedno, 18-ročný vnuk žijúci v USA behá maratón.

(ág)

Majstrovské zápasy

MŠK Želiezovce

Oblasťné majstrovstvá Levice – dospelí

Želiezovce – Starý Tekov	6:0 (3:0)
Kokoška 2, Porubszky 2, Lauko, Karko	
Dolný Pial – Želiezovce	2:3 (2:1)
Porubszky 2, Valach	
Želiezovce – Plavé Vozokany	8:0 (6:0)
Porubszky 2, Valach 2, Kokoška, P. Páchnik, Janšík, Topán	
Nová Dedina – Želiezovce	0:4 (0:2)
Kovan 3, P. Páchnik	

Dorast V. liga – Východ

Okoličná - Želiezovce	1:1 (0:1)
Szabó	
Želiezovce – Chotín	8:0 (5:0)
Varga 2, Németh, Dobias, Szabó, Horňák, Bencsik, Rotík	
Bešeňov – Želiezovce	1:7 (0:5)
Tóth 3, Neznyanszki 2, Varga, Horňák	
Želiezovce – Tvrdosovce	4:0 (2:0)
Németh 2, Tóth, Szabó	

Starší žiaci III. liga – Juh

Marcelová – Želiezovce	19:0 (8:0)
Želiezovce – Nesvady	1:2 (1:1)
Rupek	
Hurbanovo – Želiezovce	8:1 (5:0)
Rupek	
Želiezovce – Zlatná	Nehralo sa,
Zlatná odstúpila zo súťaže	

Mladší žiaci III. liga – Juh

Marcelová – Želiezovce	4:2 (3:1)
Szokol, Valent	
Želiezovce – Nesvady	9:1 (6:0)
Szokol 3, Klimaj 2, Kuruc 2, Lakatos, Pálinkás	
Hurbanovo – Želiezovce	7:0 (3:0)
Želiezovce – Zlatná	Nehralo sa,

(nyf)

I. ročník pretekov streleckého klubu

Dňa 20. septembra usporiadal novozaložený Strelecký klub mesta Želiezovce, pôsobiaci pri OKO-SPZ Levice, I. ročník sériovej súťaže v strelbe na asfaltové terče. Súťaže sa zúčastnilo 17 strelcov a o víťazovi rozhodol až rozstrel medzi Henrikom Bednárikom a Markom Homolom. O jeden zásah bol úspešnejší Homola, ktorý sa s 38 zásahmi stal víťazom súťaže. Na treťom mieste s 29 zásahmi sa umiestnil Kristián Majtán, 28 zásahov dosiahol Ladislav Kurali a 26 Ladislav Lauko. Ďalšie poradie: Zsolt Urbán, Jozef Veličányi ml., Vladimír Jeseň, Peter Kunštár, Július Gráf, Ernest Kováč, Jozef Halámik, Eugen Šuba, Peter Pólya.

Prvý zľava: predseda streleckého klubu Július Gráf, druhý – víťaz v rozstrele Marek Homola

LV

V areáli ZŠ vedľa telocvične už od 3. novembra prebiehajú zemné práce. Ako nám povedal zástupca riaditeľa ZŠ Vojtech Tomašovič, vyrastie tu multifunkčné osvetlené ihrisko pokryté umelým trávnikom 3. generácie s 80 %-tnou využitelnosťou na futbal a nohejbal. Využívať ho budú všetky školy v meste, v popoludňajších hodinách záujmové športové skupiny a verejnosť. Ide o investíciu do 3 mil. Sk (99581,75 €), ktorá je financovaná z prostriedkov Úradu vlády SR a Mesta Želiezovce.

A szlovák alapiskola tornaterme mellett november 3-tól folynak a földmunkák. Ahogy az iskola igazgatóhelyettese, Vojtech Tomašovič elmondta, műfüves többrendeltetésű sportpálya épül, amelyet a város minden iskolája és délután a nyilvánosság is használhat majd. A pálya 3 millió koronás (99581,75 €) költségeire a kormányhivatal és Zseliz város nyújtott támogatást.
(sh)

Deň otvorených dverí

„Robíme to pre rodičov, aby videli, ako prebieha vyučovanie, aby videli svoje dieťa v kolektíve...“ – hovorí riaditeľka ZŠ v Želiezovciach **Mgr. Marta Zabadalová** o tom, prečo každoročne organizujú deň otvorených dverí. Rodičia majú možnosť sadnúť si v ktorejkoľvek triede a sledovať vyučovanie. Zaujímalo nás, či deti v prítomnosti svojich rodičov nie sú nervózne: „Nie. Samozrejme je potrebné, aby učiteľ nenavodil takú atmosféru, lebo nervózny učiteľ znervózňuje žiakov.“

Ide najmä o kontakt medzi rodičmi a pedagógmi. Keď rodič vidí, ako jeho dieťa reaguje v triede, ako tam zvláda určitý predmet, má viac pochopenia aj pre pedagógov. „Rodič vie potom aj lepšie posúdiť známky svojho dieťaťa, či sú oprávnené. Horšie však je, že chodia rodičia dobrých žiakov. Rodičia tých žiakov, ktorí by potrebovali pridať, o ktorých by sa bolo treba viac starať, tí nemajú záujem...“ – dodáva riaditeľka **Mgr. Marta Zabadalová**.
(sh)

ZBER ODPADU ZO ZÁHRAD !

Mestský úrad Želiezovce v rámci jesenného upratovania organizuje zber biologicky rozložiteľného odpadu zo záhrad.

Budú sa zbierať: odstrihané konáre a vetvičky, uhynuté rastliny, pohrabaný biologicky rozložiteľný odpad: tráva, príp. pokosená tráva, listie a pod.

Zber sa uskutoční:

Zo Svodova dňa 10. novembra 2008.

Z Mikuly dňa 11. novembra 2008.

Z ulíc: Záhradná, Hurbanova, Poľná, Fr. Kráľa, Orgovánová, Gorkého, Krátka, Tichá, Pionierska, Kossuthova, Kherndlova, Sacherova, Potočná, Vrbová, Školská, Štúrova, Jesenskeho, SNP /časť Želiezovce/, Jarmoná a Cintorínska dňa 12. novembra 2008.

Z ulíc: kpt. Nálepku, Ružová, Mierová, Železničná, Hviezdoslavova, Adyho, Dózsova, Fučíkova, Schubertova, Úzka, Tržná, Petőfiho, Lípová, Nezábudková, Brezová, Agátová, Tulipánová, Narcisová, Nová, Poštová, Sládkovičova, Jilemnického, Hronská, Jókaiho a Zlatnícka dňa 13. novembra 2008.

Tento odpad treba vyložiť pred bránu rodinného domu, tak aby bol zabezpečený proti rozfúknutiu vetrom (konáriky a vetvičky zviazať, pohrabaný odpad a listie uložiť do vreca a pod.) So zberom začíname o 7. hodine, preto Vás žiadame, aby odpad bol vyložený včas.

Mestský úrad Želiezovce, referát životného prostredia a rekreácie

Kronika - Krónika

Sľúbili si vernosť – Házasságot kötöttek

11. 10. Norbert Barecz (Želiezovce) – Adriena Pasztorová (Hronovce), 24. 10. Robert Molnár (Želiezovce) – Adriana Vasarábová (Levice)

Gratulujeme - Gratulálunk

50	
Emil Ivanič	14. 11.
Judita Jonášová	19. 11.
Oto Nagy	22. 11.
Katarína Ivanová	22. 11.
Katarína Hutaiová	24. 11.
Helena Potocká	25. 11.
Viliam László	25. 11.

60	
Katarína Szökölóvá	14. 11.
Ferdinand Dudáš	23. 11.
Mária Botková	26. 11.
Etela Nevizanská	28. 11.
Mária Tóthová	28. 11.

70	
Ján Gunyics	13. 11.
Alžbeta Molnárová	20. 11.

80	
Pavel Matyej	02. 11.
Anna Brelošová	06. 11.
Blanka Molnárová	18. 11.

Opustili nás – Elhunytak

11. 10. Jozefína Boučeková (72 r., Želiezovce), 14. 10. Zoltán Mikloš (88 r., Želiezovce), 15. 10. Pavel Kováč (65 r., Sikenica), 17. 10. Jozef Demitrov (55 r., Želiezovce), 22. 10. Ladislav Gyebrovski (70 r., Sikenica), 24. 10. Anna Palacková (58 r., Želiezovce), 27. 10. Michal Hanzók (50 r., Želiezovce), 29. 10. Vilma Zsigmondová (79 r., Šalov), 30. 10. Ondrej Pljesovszki (68 r., Želiezovce), 3. 11. Ernest Dóka (86 r., Želiezovce)

Želiezovský spravodajca

Vydáva: Samospráva mesta Želiezovce

Číslo registrácie: OÚ 1/99

Šéfredaktor: Ladislav Levický

Jazyková úprava: RNDr. Géza Horváth, Štefan Hečko

Kontakt: Mestský úrad Želiezovce, SNP 2, tel. 036/772 11 70, e-mail: 93701@pobox.sk

Tlač: LVT Levice

Názory uverejnené v novinách nemusia odzrkadľovať stanovisko redakcie.

Zselízi Hírmondó

Kiadó: Zseliz Város Önkormányzata

Nyilvántartási szám: OÚ 1/99

Főszerkesztő: Levický László

Olvasószerkesztők: RNDr. Horváth Géza, Štefan Hečko

Szerkesztőség: Zselizi Városi Hivatal, Sznf u. 2, tel. 036/772 11 70, e-mail: 93701@pobox.sk

Nyomda: LVT Léva

A lapban közölt vélemények nem feltétlenül tükrözik a szerkesztőség véleményét.

Pozývame Vás na:

Benefičnú aukciu

6. 12. 2008 (sobota) o 15:00 hod.

Kultúrny dom v Želiezovciach

Aukčnú výstavu

28. 11.-5. 12. 2008

Mestská knižnica v Želiezovciach (výstavná sieň)

Bližšie informácie nájdete na: www.artforhelp.estranky.sk

November 21-én 18:00 órákor a komáromi Jókai színház szerepel a zselízi kultúrotthonban a **Forgószínpad** c. darabbal. Belépő: elővételben 200.- Sk / 6,64 €, a színhelyen 240.- Sk / 7,97 €.

November 29, 17:00 órákor: **made in jazz & blues** (filmvetítés, kiállítás, koncert). Fellép: Ad acta (Léva), Loop Doctors (MR), René Lacko & Downtown Band (Bratislava). Belépő: 150.- Sk / 4,98 €

Ž a l ú z i e

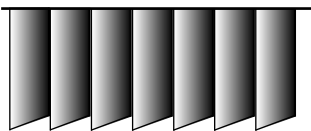
▪ Horizontálne a vertikálne látkové

- exteriérové
- medziokenné
- interiérové

▪ Protihmyzové sieťky

▪ Silikónové tesnenie okien a dverí

▪ Plastové zhrňovacie dvere

(04-2)

LUNAP - NÉMETH 036/773 91 91 0905 42 00 44

Vykupujem starožitnosti rôzneho druhu

napr. nábytok (aj v poškodenom stave), obrazy, hodiny, porcelán, striebro, lustre, šable, bodáky a iné zbrane.

Platím v hotovosti.

036/622 35 96, 0903 439 094

Felvásárolok mindenféle régiséget

pl. bútort (sérült állapotban is), képeket, órákat, porcelánt, ezüstöt, csillárokat, kardokat, szuro-nyokat és egyéb fegyvereket.

Készpénzben fizetek.

(04-3)

Aktuálne termíny vývozu

separovaného odpadu

Mestský úrad Želiezovce oznamuje občanom, že zber separovaného odpadu v mesiaci november sa uskutoční v dňoch:

24. 11. z rodinných domov časti Svodov a Mikula,

25. 11. z rodinných domov z ulíc: Záhradná, Hurbanova, Poľná, Fr. Kráľa, Orgovánová, Gorkého, Krátka, Tichá, Pionierska, Kossuthova, Kherndlova, Sacherova, Potočná, Vrbová, Školská, Štúrova, Jesenského, SNP (časť Želiezovce), Jarmončná a Cintorínska.

26. 11. rodinných domov z ulíc: kpt. Nálepku, Ružová, Mierová, Železničná, Hviezdoslavova, Adyho, Dózsova, Fučíkova, Schubertova, Úzka, Trzná, Petőfiho, Lipová, Nezábudková, Brezová, Agátová, Tulipánová, Narcisová, Nová, Poštová, Sládkovičova, Jilemnického, Hronská, Jókaiho a Zlatnícka.

27. a 28. 11. z obchodov.

S odvážaním začíname o 8. hodine ráno, preto vás žiadame, aby nevzviazané vrecia s odpadom boli vyložené včas pred vaším domom.

Oprava

V minulom čísle našich novín sme v Kronike nesprávne uviedli vek zosnulého Jána Krupeca, ktorý nezomrel vo veku 74, ale 94 rokov. Za chybu sa príbuzným aj čitateľom ospravedlňujeme.

Redakcia

VLASOVÉ ŠTÚDIO RENA SNP 25 (bývalé žlté butiky) 0918 990 198

(08-12)

Účesy v období stužkových slávností
(november, december)

za akciové ceny do 250 Sk

A szelektív hulladék elszállításának időpontjai

A Zselízi Városi Hivatal értesíti a lakosságot, hogy az osztályozott hulladékot novemberben a következő napokon fogjuk begyűjteni:

Szódóról és Mikoláról 24-én.

A következő utcákból: Kert, Hurban, Mező, Fr. Král', Orgona, Gorkij, Rövid, Csendes, Úttörő, Kossuth, Kherndl, Sacher, Patakparti, Fűzfá, Iskola, Štúr, Jesenský, Sznf (a zselízi rész), Vásár és a Temető utcából 25-én.

A Nálepka, Rózsa, Béke, Vasút, Hviezdoslav, Ady, Dózsa, Fučík, Schubert, Piac, Petőfi, Hársfa, Nefelejcs, Nyírfa, Akácfa, Tulipán, Nárcisz, Új, Posta, Sládkovič, Jilemnický, Garam, Jókai, Ötvös utcákból és a Szoroskából 26-án.

Az üzletekből 27-én és 28-án.

A gyűjtést mindig reggel 8 órákor kezdjük, ezért kérjük Önöket, hogy időben tegyék ki zsákjaikat a házuk elé. Továbbá, kérjük, hogy a zsákokat ne kössék be.

Kníhkupectvo pri Mestskej knižnici (☎7711000) ponúka:

Cigánske karty a veštenie

Bratislava, Eupress 2008, 140 str., 159 Sk (5,28 €)

Cigánske karty sú najpriateľnejšou formou komunikácie s vyššími sférami pre človeka, ktorý ešte nemal skúsenosti s používaním vešteckých kariet.

Paulína Dudášová-Svodovská: Odhalené tajomstvo

Bratislava, Motýľ 2008, 207 str., 249 Sk (8,27 €)

Prvotina rodáčky zo Svodova. Príbeh lásky zakrytý tajomstvami. Pripravujeme Literárnu kaviareň priamo vo Svodove.

Cynthia Patersonová: Príbeh z Líščieho lesa

Bratislava, Junior 2008, 80 str., 229 Sk (7,60 €)

Na kraji Líščieho lesa žijú kamaríti ježko Jožko, myšiak Max a zajko Ivko a prinášajú príbehy pre naše deti.

kniznicazeliezovce@kredit.sk

A Városi Könyvtár könyvkereskedésének (☎7711000) ajánlata:

Madách kalendárium 2009

Pozsony, Madách kiadó 2008, 205 old., 110 Sk (3,65 €)

Az Adjon Isten minden jót c. verset is megtaláljuk benne.

Maria Treben: Férfibetegségek

Budapest, Duna könyvkiadó 2008, 125 old., 199 Sk (6,61 €)

Gyógynővényterápiák, férfibetegségek felismerése, kezelése, gyógyítása.

365 kedves mese

Pécs, Pécsi Direkt Kft. 2008, 276 old. 399 Sk (13,24 €)

Igazi nagy mesekönyv az év minden napjára. A karácsonyfa alatt találják meg a kicsik e csodás könyvajándékot!

Szabó Lajos (1937. december 25–)

Jó dolga van az újságíróknak, amikor a riportertől szájjából szinte ömlik a szó, s a valóságban még kérdéseket sem kell feltennie beszélgető társának. Így volt ez egy vasárnap

A középcsatár posztján játszó Szabó Lajos jobbról az ötödik.

délután, amikor az ötvenes és hatvanas évek egyik jeles labdarúgójával találkoztam. „Szencsés helyzetben voltam, mivel szüleim kertjének a szomszédságában volt a Vásártér, s annak az egyik részén építették fel a focipályát. Négy-öt éves koromban lopakodtam ki oda először, s ott rekedtem. Először csak fejelgettünk hasonszórú cimboráimmal, később aztán a teniszlabdát kergettük serényen. A kedvtelésből állandó jelleggel űzött foglalatosságunkat legtöbbször a körmeink sínylették meg. Tizennégy éves koromtól kezdve a diákcsoportban szerepelhettem, s három évvel később a felnőttek közé kerültem. A szükséges orvosi engedélyt egyenesen Prágában szerezte meg Sýkora Rajmund, az akkori sportorvos. Akkortájt Mezőlak Pityu, Nagy Öcsi, Moks Erni és a többiek a privigyekkel, a simonyiakkal és a körömbányaiakkal is megmérkőzhettek. Az ötvenes évek közepén a nyitraiak nagy mellénnyel érkeztek hozzánk, végül is 8:1 arányban diadalmaskodtunk, s lógó orral mentek haza. Csikócsapatunk szó szoros értelemben lehengerelte őket” – kezdi visszaemlékezését Szabó Lajos. Az egykori labdarúgó a komáromi iparban tanult, s a tősgyökeres, nagy

focirajongó Szabó Gyuszi bácsi a jellegzetes háromkerekű motorkerékpárjával szállította őt haza szombatonként. Induláskor rendszeresen megálltak egy híres komáromi tejfárban, ahol Lali a legtöbbször a rántott disznószeletet választotta az étlapról. Az ipari focicsapata a divízióban sikeresen szereplő felnőtt gárdával vívott barátságos mérkőzést. A diákok 6:3-ra legyőzték a „nagyokat”, s Lali háromszor is az ellenfél kapujába talált. A vetélytársak között szerepelt Ján Moravčík, a későbbi csehszlovák válogatott is. Lali sokrétűségét igazolja, hogy súlylökésben és távolugrásban is iskolai csúcs tartónak bizonyult, testnevelésből azonban a többi focistával egyetemben csak a kettes osztályzatot érdemelte ki. Török János, az akkori tornatanárunk ugyanis nem kedvelte a focistákat. Mégis ő volt az, aki leutazott Zselizre, hogy Lali leigazolásától tárgyaljon a vezetőikkel. A szakvezetés azonban hallani sem akart az ötletéről, így a tehetséges focista lemaradt egy lehetőségről. Az érettségi után Prachaticén katonáskodott, s ontotta a gólokat az ottani Duklában, majd hazatérve Zselízen a kerületi bajnokságban szereplő együttesben 1962-ig működött közre. „Hiába izzadtam vért a bajnoki viaskodásokon, az ünnepnek számító nemzetközi meccseken mások léptek pályára. A sógor-komagságra utaló mellőzést nem tudtam elviselni, így Léván folytattam pályafutásomat olyan, akkor már tekintélyt kivívott labdarúgók társaságában, mint Leboz Gyuszi, Szedmák Józsi és Kaszás Feri. Három évet húztam ott

le, s jól éreztem magamat. Huszonnyolc éves koromban aztán szőgre akasztottam a csukákat. Rövid ideig még nézőként megtekintettem néhány hazai meccset, sőt a vezetőségben is vállaltam munkát, de jelenleg semmiféle kapcsolatom nincs a sporttal. A szlovákiai és magyarországi mérkőzéseket mellőzöm, a spanyol, az angol, az olasz és a német találkozókat azonban általában megtekintem a sportcsatornákon”. Lali a Jednota fogyasztási szövetkezetnél műszaki beosztottként kezdett dolgozni, majd a zselízi és a kereskenyi gép- és traktorállomáson volt mester, később pedig műhelyvezető. Az újítási mozgalom irányításával is megbízták. 1992-ben bekövetkezett rokkantnyugdíjazásáig a zselízi állami gazdaságban a központi műhely vezetőjeként tevékenykedett. Fia Prágában, lánya pedig városunkban él. Négy unokája közül mindössze az Egyesült Államokban élő 18 éves fiú sportol, maratoni futóként.

-ág-

A zselízi csapatok bajnoki mérkőzései

Területi bajnokság, Léva – felnőttek

Želiezovce – Starý Tekov	6:0 (3:0)
Kokoška 2, Porubszky 2, Lauko, Karko	
Dolný Pial – Želiezovce	2:3 (2:1)
Porubszky 2, Valach	
Želiezovce – Plavé Vozokany	8:0 (6:0)
Porubszky 2, Valach 2, Kokoška, P. Páchnik, Janšík, Topán	
Nová Dedina – Želiezovce	0:4 (0:2)
Kovan 3, P. Páchnik	

Ifjúsági csapat, V. liga – kelet

Okoličná – Želiezovce	1:1 (0:1)
Szabó	
Želiezovce – Chotín	8:0 (5:0)
Varga 2, Németh, Dobias, Szabó, Horňák, Bencsik, Rotík	
Bešeňov – Želiezovce	1:7 (0:5)
Tóth 3, Neznyanszki 2, Varga, Horňák	
Želiezovce – Tvrdšovce	4:0 (2:0)
Németh 2, Tóth, Szabó	

Diákok, felső kat. III. liga – dél

Marcelová – Želiezovce	19:0 (8:0)
Želiezovce – Nesvady	1:2 (1:1)
Rupek	
Hurbanovo – Želiezovce	8:1 (5:0)
Rupek	
Želiezovce – Zlatná	nem játszottak,
a vendégek kiléptek a bajnokságból	
Diákok, alsó kat. III. liga – dél	
Marcelová – Želiezovce	4:2 (3:1)
Szokol, Valent	
Želiezovce – Nesvady	9:1 (6:0)
Szokol 3, Klimaj 2, Kuruc 2, Lakatos, Pálinkás	
Hurbanovo – Želiezovce	7:0 (3:0)
Želiezovce – Zlatná	nem játszottak

(nyf)

Első verseny az új klub rendezésében

Szeptember 20-án versenyt szervezett a lévai vadásztársaság mellett működő, újonnan megalakult zselízi lövészklub. A versenyen 17 sportlövész vett részt. A győztesről csak a ráadásforduló döntött Henrik Bednárík és Merek Homola között. Végül ez utóbbi egy ponttal győzött, 38 találattal lett idei bajnok. A harmadik helyen 29 ponttal Majtán

Kristián, mögötte 28 találattal Kurali László, majd 26 ponttal Luako László végzett. További sorrend: Urbán Zsolt, ifj. Jozef Veličányi, Vladimír Jeseň, Peter Kunštár, Gráf Gyula, Kovács Ernő, Halámik József, Šuba Jenő, Pólya Péter.

(LV)

Balról: a klub elnöke, Gráf Gyula, mellette az idei bajnok, Marek Homola.

Zenés vénasszonyok nyara

Az ígéretes cím sajnos nem vonzott túl sok látogatót. A rendezvényt eredetileg a kultúrotthon előtt rendezték volna meg. Így a nézők köre véletlen járókelőkkel is bővült volna, akik eredetileg nem tudták, hogy késül valami. A szervezők legjobb szándéka ellenére néha megtörténik, hogy a dolgok nem a tervek szerint alakulnak. Ezúttal az időjárás tagadta meg az együttműködést, amely október 4-én korántsem emlékeztetett a vénasszonyok nyarára. Ezen kívül nehezen elképzelhető, hogy kicsalogatott volna valakit, akiből véletlen járókelő lehetett volna, sőt, a zeneszeretőket is a rendezvénylátogatás helyett inkább az otthon ülésre készítette. Kár, mert bár vénasszonyok nyara nem volt, a zene megmaradt.

A rendezvényt végül a nagyteremben szervezték meg. Először a zeneiskola növendékei szerepeltek – volna, azonban csak egyetlen jött el – Balla Ádám, aki klarinéton játszott. A néhány swing zeneszám jó kezdésnek bizonyult. Ezután a zselízi Modestly nyomta a rockot.

Az mr mirror zenekar első nyilvános fellépése már kezdés előtt meglepetést szerzett. A nézőket felhívták a színpadra, ahol a behúzott függönyök mögött egy térben voltak a zenészekkel – Kovács Andor (gitár) és Hován Roland (szintetizátor) – és underground-jukkal.

Jazz volt a kezdett, jazz lett a... A lévai Gero Jazz Quartett jó hírű zenekar, aki

hallotta őket, tudja miért. Zenéjükkel feledtették a csaknem üres nézőtér reménytelen

látványát, ahonnan még a korábbi szereplők is elmentek. Kár! De mit lehet tenni... (sh)

ISKOLATÖRTÉNET

(Harmadik rész)

„A múltat tiszteld a jelenben és tartsd a jövőnek!”
(Vörösmarty Mihály)

A kirándulások és tanulmányutak szerves részévé váltak a Zselízi Római Katolikus Népiskola életének. A tanítók arra törekedtek, hogy tanítványaikkal megismertessék Szlovákia történelmi helyeit, természeti szépségeit, nem utolsósorban Zselíz és a környező települések nevezetességeit.

Az iskolakrónikában talált bejegyzések szerint a nagyobb kirándulások szervezése a múlt század húszas éveiben kezdődött. A tanulócsoporthoz létszáma 50-60 fős volt, amelyeket 4-5 pedagógus kísért. Legtöbb-

ször vonattal utaztak, ez elég körülményes volt, de eljutottak Pozsonyba, Közép- és Kelet-Szlovákia festői tájaira is. Nagy segítséget nyújtottak a kirándulások szervezésében a szülők, az egyház képviselői és a meglátogatott települések, helyek iskolái, amelyek olcsó vagy ingyenes szállást és étkezést biztosítottak a gyermekek és kísérőik számára.

A kirándulások és tanulmányutak legtöbbször 3-4 naposak voltak, ezek közül megemlítnék néhány helyet, ahová az iskola tanulói eljutottak. Ilyenek voltak pl.: Körmöcbánya (pénzverde, kőedénygyár, múzeum, levéltár), Besztercebánya (gyufagyár, múzeumok, likörgyár), Szliács fürdő, Rozsnyó és környéke, Garamszentbenedek (apátsági templom, fűrésztelep), Selmezbánya (bányamúzeum, kötőgyár, kálvária). A krónikáiról szerint bizonyára emlékezetes maradt a diáksereg számára a dobsinai jégbarlang és Krasznahorka megtekintése, amely az 1926/27-es tanév végén valósult meg. Íme néhány mondat a krónikából: „Dobsinára június 8-án indultunk vonattal, reggel kilenc órakor a Léva-Zólyom-Pelsőc-Dobsina vonalon. Nagy örömet okoztak az alagutak, melyeket mindig ujjongó lelkesedéssel fogadtak a tanulók. Este kilenckor érkezünk meg szálláshelyünkre, az állami polgári iskolába. Másnap reggel öt órakor indult a diáksereg a dobsinai jégbarlanghoz. A gyalogosan megtett hatórás út után gyermekeink (a gyaloglást, a hegymászást kitűnően bírták) a jégbarlang csodálatos látványában gyönyörködtek. A legnagyobb öröm az volt,

midőn a barlang nagytermében a gyerekek csúszkára engedélyt kaptak.” A barlanglátogatás emlékét egy ötnyelvű belépőjegy őrzi a krónikában.

Ugyancsak említésre méltó az a négy napos pozsonyi kirándulás, amelyet 1929 júniusában szerveztek. A krónika erről így emlékezik meg: „Délben érkezünk meg vonattal Pozsonyba a szálláshelyünkre. Leraktuk holmijainkat, ezt követően propelleren (kis csavargőzös) átkeltünk a Dunán, hogy a festői szépségű ligetet tekintsük meg. Másnap a város nevezetességeit, köztük a várat, múzeumokat néztük meg. A következő napon tíz órakor ültünk fel a Szent István gőzhajóra, hogy a Duna ringató hajbjain Komáromig utazzunk, ahová d. u. három órakor érkezünk. Ez a hajóút feledhetetlen emlék marad minden résztvevőnek, s a látvány, a szemlélet, a tapasztalás által szerzett tudás örök kincse marad, melyet a elfeledni nem fog soha.”

A harmincas évektől kezdve az iskola nem szervezett nagyobb kirándulásokat, tekintettel a nehéz gazdasági viszonyokra. Azért egy-egy napos helyi jellegű kirándulásra vállalkoztak Zselízen és környékén. A diákok megtekintették a mikolai „múmalmot”, a Gereblyében az erdőszlakot és környékét, a híres fakastélyt, Vezekény községet és templomait, Garamsalló szőlővel beültetett vidékét nézték meg. A környékbeli kirándulásokat természetéről szóló előadásokkal, dallal, tánccal, játékokkal tették emlékezetessé, ahol mindig a legjobb hangulat uralkodott. Az iskola 1933 tavaszán kirándulást szervezett Oroszkára (a kisvasúton utaztak), amelyen 115 tanuló vett részt. Ez a nap is emlékezetes maradt. Ugyanis a cukorgyár megtekintése után megnézték a Krisztus királysága című világhírű filmet.

Nyustyin Ferenc

Zselízi visszaemlékezések

Zselíz, 1938. november 8.

Egy állam vagy egy város történelmében nem kellene hogy legyenek elhallgatott történelmi időszakok. Az előítéleteket az emberek általában maguk szülik. Éppen 70 évvel ezelőtt ebben a hónapban történt, hogy a bécsi döntést követően Csehszlovákia déli területeit politikai okokból Magyarországhoz csatolták.

Szerencsére még mai is él számos zselízi lakos, akik világosan emlékeznek a hatalomátvételre. Hogy is történt mindez? A masaryiki évek Csehszlovákiájában városunkban a politikai hatalmat Paczko Vojtech járási parancsnok képviselte. 1938-ban dr. Elo Záhon váltotta fel őt. A csehszlovák hivatalok már október elején érzékelték a közeledő határmódosítást, ekkor érkezett egy titkos dokumentum a zselízi

járási hivatalra 1567/1938 iktatószám alatt, amely az állami hivatalnokok és a dokumentumok részleges evakuálásának módját írta elő. November 4-én Bécsben a hatalmak képviselői aláírták a határrevíziót megalapozó egyezményt. Elkezdődött a határok megváltoztatása. 1938. november 8-án léptek be városunkba a 2/I motorizált ezred első magyar katonái Ferentzi Mihály őrnagy vezetése alatt Párkány felől. A főúton, a mai Lidl előtt díszkapu állt, amelynél a helyi lakosok és iskolások várták őket. Hasonló díszkapukat állítottak fel Mikolán és Szódón. A magyar katonák közül megemlíteném még Demeter József hadnagyot, Hegedűs Ferenc hadnagyot vagy Béres István tábori lelkészt. Már másnap átvette a hatalmat a 22 tagú

magyar nemzeti tanács. A városvezetést Bakos Gyula képviselte. November 13-án, vasárnap reggel 8³⁰ órakor a templomokban tábori misét és istentiszteletet tartottak. Ezután a főtéren koszorúkat helyeztek el a felvont lobogóhoz. Az üzletekben még csehszlovák koronával fizettek, de megjelent egy utasítás a koronák pengőre való átváltására. A korona meglepően rövid ideig, 1938. november 19-ig volt

érvényben. A bank 700 korona/100 magyar pengő árfolyam szerint váltott. Az utasítást november 18-án függesztették ki a frissen kinevezett járási katonai parancsnok, Winkler Ödön aláírásával. Ebben az állt, hogy 24 óra leforgása alatt el kell távolítani a kétnyelvű utcanéveket, cég- és egyéb táblákat, csak a magyar megnevezések maradtak érvényben.

Megemlítenék egy megmosolyogtató történetet is, amelyet egy még élő szemtanú mesélt el. Az ünnepelőbe öltözött fagyoskodó gyerekek már majdnem egy órája vártak a magyar vitézek bevonulására, akik csak nem jöttek. A díszkapu alatt a főutat elállták az iskolások és a felnőttek. Csaknem mindenki virággal érkezett. Akkoriban csak ritkán járt arra autó, így nem kellett különösebb balesetveszélytől tartani. Végül valaki a kanyarból elkiáltotta magát: „Már jön az első autó”. Néhány perc múlva a kocsis lassított, majd az átjáratlan díszkapu alatt meg is állt. A várakozók virágözönnel várták. Néhány perc telt el, a vezető dudált, de a tömeg nem engedett utat. Végül a türelmetlen sofőr kiszállt, és elkiáltotta magát: „Emberek, engedjenek át,

A katonák fogadása.

volt. A tömeg csalódva nyitott utat, az autó átment, az emberek összeszedték a virágokat, majd 20 perc múlva már ismét dobálták a késlekedő magyar katonákra.

A történelmi igazsághoz hozzátartozik, hogy a díszkapun olasz és német zászlók is voltak „Duce” és „Heil Hitler” feliratokkal. A korabeli dokumentumok szerint néhány héten belül Zselízen is megalakult a Nemzeti Szocialista Párt és a profasiszta Magyar Megújulás Pártja helyi szervezete. Hát igen, a 20. század a viharos változások időszaka volt.

Polka Pál

RENDELET.

A lévai járás területén az általános közrend fenntartása érdekében a következőket rendelem el:

I.

Elrendelem, hogy a járás területén idegen nyelvű cégtáblákat, üzleti feliratokat, ügyvédi, orvosi és egyéb címtáblákat 24 órán belül el kell távolítani és a cég- és címjelző táblákat ezentul kizárólag csak magyar nyelven lehet uccákon a házakra elhelyezni.

II.

Elrendelem, hogy a községekben lévő eddigi kétnyelvű utcajelzések azonnal eltávolítandók és helyettük ezentul az utcák csak magyar nyelven jelöltesse meg. Az utcák és terek a magyar nemzet nagy férfiairol vagy a köztélet kiváló személyeiről nyernek elnevezést.

Kelt Léva, 1938. november hó 18-án.

Winkler Ödön

m. kir. alezredes,

járási katonai parancsnok.

Alma-nap a gimnáziumban

Október 24-én alma-napot tartottak a zselízi magyar tanítási nyelvű gimnáziumban. Az egészséges életmódot népszerűsítő rendezvény első ízben kapott helyet az iskola falai közt, ám tekintettel a diákok lelkesedésére, valószínűleg nem utoljára. Az iskolába való érkezéskor minden diák – és a többi látogató is – almát és az egészséges életmódot propagáló írásos anyagot kapott. „Az ötletet a Rákellenes Liga szolgáltatta egyik szórólapja által. Általánosan elterjedt a nem túl egészséges ételek fogyasztása az iskolákban is. Azzal, hogy ezen a napon a diákok saját kezűleg készítenek egészséges ételeket, sokat tanulnak, és otthon is hathatnak a családjuk tagjaira” – mutat rá a rendezvény üzenetére Martosy Ilona tanárnő, aki az egész rendezvény főszervezője volt. Napközben az egyes osztályok természetes alapanyagú egészséges ételeket – különféle salátákat, édességeket, de őszi dekorációkat és rajzokat is készítettek. Mindezt az egyik tanteremben állították ki, s a megválasztott zsűri ki is értékelte. A résztvevők lelkesedése végül arra bírta rá a szervezőket és a zsűrit, hogy ne csak a győzteseknek, hanem minden résztvevő osztálynak ítéljenek díjat. A rendezvényt délutáni sportnappal kötötték össze. (vi)

Szíjjártó Jenő (1919–1986)

November 6-án nyílt a művelődési otthonban a Csontos Vilmos és Szíjjártó Jenő életét bemutató kiállítás. Másnap Simek Viktor, a Magyar Kultúra Lovagja, zsérei pedagógus, a Zoboralja női kar karnagya tartott előadást Szíjjártó Jenő életéről az alapiskola és a gimnázium növendékeinek. Szombaton pedig öt kórus lépett fel azon az ünnepi hangversenyen, amely az 50 évvel ezelőtti, 1958-ban Zselízen szervezett országos énekkari találkozóhoz és a találkozó főszervezőjének, Szíjjártó Jenőnek tisztelt. (Csontos Vilmosról sem feledkeztek meg. A kórusok több olyan művet is énekeltek, amelyet Csontos Vilmos verseire komponáltak.) Csontos Vilmost, vidékünk szülöttét már az előző számunkban bemutatuk. De ki volt Szíjjártó Jenő?

Szíjjártó Jenő karnagy, népdalgyűjtő, számos kórus alapítója, a Szlovák Rádió zenei rendezője volt. 1919. július 17-én született Gölnicbányán. Zenei tehetsége korán megnyilvánult; a gyermek- és ifjúkori nehéz évek sem tántorították el attól, hogy életét a zenének szentelje.

Az elemi iskola után állampolgárság hiányában nem tanulhatott tovább. 1928-ban Nyitrára költöztek. Magánzorgalomból, kölcsönzongorán gyakorolva (1937-től a nyitrai zeneiskola növendékéként) arra készült, hogy a pozsonyi Konzervatórium diákja lehessen. Erre csak 1941-től nyílt lehetősége. Zeneszerzés szakra járt, Alexander Moyzes tanítványa volt, majd 1943-tól 1945-ig tanulmányi ösztöndíjaként a bu-

dapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán Visky Jánosnál folytatta zeneszerzői tanulmányait. Zongoraszakon Ditrői-Csiba József növendéke volt. Kodály Zoltán tanítványa szeretett volna lenni, ám ez nem sikerült: Kodályt 1943-ban nyugdíjazták, hetente csak egyszer járt be a Zeneakadémiára, hogy népdalelemzést adjon elő. Ezeket az előadásokat Szíjjártó Jenő rendszeresen látogatta. Tanulmányainak Budapest ostroma vetett véget. A harcokat Újpesten vészelte át. A nélkülözés és az átélt borzalmak annyira megviselték, hogy csak gondos ápolás menthette meg az életét. Sikerült visszatérnie Nyitrára édesanyjához. Szlovákiában épp a „hontalanság” éveit dúlták, ezért csak 1948-tól járhatott ismét a pozsonyi Konzervatóriumba, ahol addigi tanulmányait karmester-szakkal bővítette ki. Kornel Schimpl tanítványaként 1951-ben szerzett oklevelet. Közben 1948-ban egy nagyszabású Bach-koncertet dirigált, amelyet a Csehszlovák Rádió is rögzített.

1951-től 1953-ig a Csehszlovák Rádió zenei rendezője volt. Lehetett volna a Csehszlovák Rádió Énekkarának karnagya is; ehhez egyetlen feltételt kellett volna teljesítenie: nevét Szíjjártóról Sitárra kellett volna szlovákosítani. Nem kért belőle! Meghívott karnagyként szívesen vezényelte a Szlovák Filharmónia énekkarát is, de elveiből egy jótányit sem engedett.

1953–54-ben – feladva a biztos megélhetést és érvényesülést biztosító Rádiót – a Csemadok Köz-

ponti Bizottságán dolgozott: a Népes (Csehszlovákiai Magyar Népművészeti Együttes) karmestere, művészeti vezetője és házi zeneszerzője lett. Kórusműveket, népdalfeldolgozásokat írt. Amikor 1954 végén az államhatalom megszüntette a Népest, a Csemadok apparátusában, majd a Népművelési Intézet szakelőadójaként tevékenykedett. Erre az időszakra esik népdalgyűjtő tevékenysége is. 27 községben több mint 500 népdalt jegyzett le. Népdalgyűjteménye a budapesti Zenetudományi Intézetben is megtalálható. Ekkor írta legismertebb népdalfeldolgozását, a három zoborvidéki népdalt ötvöző kompozíciót, az Esti hangulat Zsérént.

1955-ben visszatért a Rádióhoz, ahol 1984-ig – nyugdíjba vonulásáig – zenei rendezőként dolgozott.

1959-ben feleségül vette Varga Ilona közigazdást.

Jórészt Szíjjártó Jenőnek köszönhető, hogy 1964 novemberében megalakult a Csehszlovákiai Magyar Tanítók Központi Énekkara (CSMTKÉ), amelynek az lett volna a legfontosabb küldetése, hogy karnagyokat képezzen az újjászülető szlovákiai magyar kórusmozgalom számára. A Tanítókórus éléről azonban az első próba után – politikai okokból – távoznia kellett. Így került a kórus élére – magyarországi vendégkarnagyként – Vass Lajos. A kórus, amely vendégkarnagya halála után a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Vass Lajos Kórusa nevet vette fel, 2002 júliusában úgy tisztelt meg egykori alapítóját, hogy a Magyar

Rádióban öt Szíjjártó-művet vett fel archiválандó hangszalagra.

Hatvanötödik születésnapján érte a megtiszteltetés, hogy két művét a Szlovák Filharmónia ének- és zenekarával hangszalagra rögzíthette. A Dénes György versére írt *Csallóközt* és a Weöres Sándor költeményére komponált *Békét akarunk* című alkotásokat választotta. Ez utóbbi művét 1961-ben a csehszlovákiai magyar ének- és zenekarok első fesztiváljára írta, és – élete legszebb zenei élményeként tartva számon – a zselízi Schubert-parkban 1200 énekes és zenesz közreműködésével vezényelte hatalmas közönség előtt.

Szíjjártó Jenő váratlanul, 1986. július 28-án, néhány nappal 67. születésnapja után hunyt el Pozsonyban.

Szervezőként, emberként, zeneszerzőként és karnagyként következetes, célratörő, igazságszerető és igényes volt. Körülbelül 60 művét tartjuk számon. Ezek között 26 a cappella kórusmű található, kb. 25 a kíséretes kórusmű ill. tisztán zenekari mű.

A zselízi Franz Schubert Vegyeskar alapító tagjai abban a szerencsében részesülhettek, hogy még énekelhettek a keze alatt. Az 1982-ben alakult kórus már ott volt a következő, az 1984-es Kodály Napokon, amelynek záró összkarát Szíjjártó Jenő vezényelte. Azt a Békét akarunk című művét, amelyet az 1961-es énekkari találkozóra komponált – 1200 énekes számára. Többször is kinyilatkoztatta, hogy ez a fesztivál élete legnagyobb élménye volt.

-hg-

Mindenszentek és halottak napja

Ilyenkor, november elején, a kora télies időben megszépülnek a temetők, megtelnek a rendezett sírok őszirozásával, krizantémmal, az elmúlás jelképes virágaival. Az emberek gyertyákat, mécseket gyújtanak, elhunyt szeretteikre emlékeznek.

Az egymás utáni napokon ünnepelt mindenszentek és halottak napja közül egyértelműen az utóbbi dominál, annak ellenére, hogy a megemlékezés később alakult ki.

Az alábbiakban arról szólunk, hogyan alakultak ki ezek az ünnepek. Mindkét ünnep elődje a minden vértanú ünnepe volt. Ez tulajdonképpen az első keresztény jeles nap, amely a halottaknak állított emléket. A Római Birodalomból a IV. századból maradt fenn írásos emlék, amely arról számol be, hogy a keresztényüldözések áldozatait imádkozták. A Róma vezetésével kibontakozó nyugati egyház a VI. században vette át az ünnepet. Ebben IV. Bonifác pápának volt kiemelkedő szerepe, aki a katakombákban nyugvó őskeresztényeket hatalmas pompával újratemetette. Ezt követően pedig minden év-

ben felidéztek az első keresztények emlékét. A minden vértanú ünnepe egészen a középkorig élt, jelentőségét azonban visszaszorította a mindenszentek később kialakult hagyománya.

Mindenszentek – november 1.

Az ünnep történetéhez tartozik, hogy III. Gergely pápa a VIII. században útjára indította mindenszentek ünnepét. A pápa kiállt azért, hogy a vértanúk mellett a kereszténység elismerése után szentté avatottakról is emlékezzenek meg. Ezért 732-ben a Szent Péter-bazilika egyik mellékkápolnáját a mindenszenteknek, vagyis az egyház szentjeinek ajánlotta. A történetből az is kiolvasható, hogy a mindenszentek nem a vértanúk ünnepeként új értelmezése, hanem attól teljesen független kezdeményezés. Mindenszentek, akárcsak a minden vértanú ünnepe idővel veszített jelentőségéből, a három ünnep közül a halottak napja épült be egyedül a világi ünnepek közé.

Halottak napja – november 2.

A népi kultúrában a mindenszentekhez szinte alig kötődik valamilyen szokás, ezzel

szemben a halottak napja színes hagyományokkal rendelkezik. A mindenszentekkel ellentétben az ünnep nemcsak a katolikusoké, hanem több protestáns felekezet is elfogadja. A halottak napja mint önálló ünnep a másik két szokástól függetlenül alakult ki. Halottak napját november 2-án 988 óta tartja az egyház. Szent Odiló clunyi apát 988-ban rendelte el, hogy a halottakról zsolozmákkal és szentmiseáldozatokkal emlékezzenek meg. A szokás Nyugat-Európában, így nálunk is elterjedt. Ismertsége napjainkban is töretlen, azon kevés hagyomány közé tartozik, amely életben tudott maradni a XXI. század elején is.

A fent említett ünnepek idején virágok díszítik a sírokat, szelíden hunyorgó mécsesek pislákolnak a temetőkben, és ez alkonyatkor varázsosan nyugtató, csendessé teszi a sírokat. Mi pedig méltóságteljesen, csendben és szeretettel adózunk szeretteinknek, és legtöbbször arra gondolunk, hogy nyugodjanak békében.

„Keresztény ünnepek” alapján feldolgozta:

Nyustyin Ferenc

Árverés 2008-ban is

Amikor Kanyuk József 2006 decemberében megállt a szerkesztőségünkben, és felvázolta ötletét, eleinte furcsállottam. Ismertem alkotókedvét, tudtam, sokat fest, de azt is, hogy a vászon és a festék pénzbe kerül, ha már nem számolom a sok órányi szép, de nem könnyű munkát. Arról mesélt, hogy képei árverésen kelnek majd el, és lesz, aki megveszi. „Ha nem a kép miatt, legfeljebb nem teszik ki a falra, de jó érzéssel viszik haza, hogy ezzel valakinek segítettek.”

El sem tudtam képzelni, hogy valaki képes licitálni egy képre, amely nem is fontos számára. Abban sem hittem, hogy az esetleges aukción elegendő érdeklődő vesz majd részt. Képei tetszettek, de azt hittem, ha valaki venni szeretne magának, megrendeli az alkotónál, és sehová sem kell mennie. A rászorultak hálája szintén illúzióként hatott. Szkeptikus voltam, de őt nem akartam megfosztani illúziójától, mert nem mertem volna megesküdni, hogy nekem van igazam...

Józsi nem feledte el álmát,

kitartóan győzte meg maga körül az embereket. Segítettünk neki. És valami megmozdult. Józsi járt-kelt, és győzködött. Megalakult egy szervező csapat. Összel kicsúcsosodtak az előkészületek. Józsi akkor felvetette, jó lenne, ha más is felajánlaná alkotásait, valakit már próbált is rávenni. Nem hittem, hogy lesz még valaki, aki ingyen felajánlja képeit. Az idő egyre fogyott. Kezdődtek a szervezői teendők, a feladatok kiosztása, a katalógus, a meghívók készítése. Tőno Pižurný lett a licitátor...

És eljött december 6-a. Az utolsó pillanatig kíváncsi voltam... Jól végződött. Kanyuk József elégedett volt, mindannyian elégedettek voltunk. Az árverésre 10 érdeklődő jelentkezett be, akik 24 képet vásároltak meg, 40 900 koronát sikerült összegyűjteni, és akár hiszik, akár nem, 40 900

korona jutott a szociálisan rászorultaknak.

Levicky László akkor ezt írta:

Kanyuk József – 20 klasszikus realista stílusban készült festmény, főleg történelmi témák (Zselíz és környéke), Princ Roman – 4 festmény (természet, csendélet, úrmotívum), Hornyák István – 7 impresszionista és realista stílusban készült tájkép, Ferda Adrian – 2 bátor megközelítésű zselízi motívum (Baglyos-ház, Esterházy-kripta) dekoratív kerettel ciklusba kapcsolva, Szűcs László – 5 impresszionista tájkép és virágcsokor, id. Vlado Rúfus – 5 dripping technikával készült festmény, Ivana Straňáková – 5 rajz és friss skicc, Ottmár Sándor – 4 festmény, spachtlival készítve. Bővebb tájékoztatás: www.artforhelp.estranky.sk

A zselízi Don Quijote – a szó jó értelmében – legyőzte a szélmalmokat. Új ösvényt taposott ki, olyat, amilyen városunkban még nem jártak.

Ismét közeleg a december, ismét lesz árverés. Új szervezők, (bár nem csak erre a célra) létrejött a Formica polgári társulás. Kanyuk József már nincs egyedül, 7 további alkotó műveinek társa-

ságában kínálják fel képeit. Összesen 50-et. Már nem vagyok hitetlen. Hiszem, hogy jól végződik. De

még mindig kíváncsi vagyok. 8 művész, mindannyian saját úton járnak. Melyikük képei iránt lesz legnagyobb az érdeklődés?

Bebizonyosodott, hogy az aukció jelentősége nemcsak a rászorultak megsegítésén, nemcsak a megvásárolt képek miatti jó érzésben, nemcsak egy újabb társadalmi rendezvény megvalósulásában van, de abban is, hogy a városunkban élő és alkotó művészek lehetőséget kapnak a bemutatkozásra. Ez hozzájárul a városunkról alkotott kép javításához.

Števo Hečko

A képek 2008. november 26-tól december 5-ig a városi könyvtár kiállítótermében tekinthetők meg. Az aukció 2008. december 6-án 16⁰⁰ órakor kezdődik a városi kultúrotthonban (az érdeklődők regisztrációja 15⁰⁰ órától vagy a www.artforhelp.estranky.sk weboldalon történhet).

Keep it Cool – eddig a legsikerültebb

Nyolcadik évadába lépett a Keep it Cool fesztivál. Nyolc év elegendő idő arra, hogy eldőljön, élet- és fejlődőképes-e a rendezvény. Idén erősödött a bizonyosság – a zselízi fesztivál jó úton halad.

A múltban a Keep it Cool a rock színvonalára volt, de idővel ez változott. Előbb az volt a cél, hogy a fesztivál multikulturális legyen, így kísérőrendezvények – kiállítások, színház – párosultak a koncertekhez. Amikor a graffiti is programra került, világos volt, hogy a szervezők a fiatalabb generációt is meg szeretnék szólítani. Legutóbb a főműsorral is fiatalítottak a szervezők...

„A franciaországi La Conspiracy csapat egy jó ideje Budapesten mozog. A menedzserük nagyon jó ismerősünk. Amikor szóba került a hip-hop mint egy következő zenei állomás a Keep It Cool történetében, nem volt kérdéses, hogy őket hívjuk. A zenekar stílusa és előadásmódja nemcsak a fiatalokat nyűgözte le, hanem azokat is, akik eddig kételkedtek a hip-hop erejében” – mondta Adamcsek Csaba főszervező.

A törzsközönségből többen is megerősítették, hogy az idei volt a legsikerültebb rendezvény. Nyilván a szervezők megtalálták az utat, amelyen a fesztivál tovább haladhat – több különféle kísérőrendezvény, stílusban színes program. A mozi erre alkalmasnak tűnik – több helyiség, különféle programokra, bár a

nézők növekvő számához képes lassan szűkös. A látogató kiválaszthatta magának a kedvére való programot, a nagyteremben figyelemmel követhette a koncerteket, illetve a másik helyiségekben is tölthette az időt. „Így van. A fesztivál során maximálisan kihasználtuk az összes helyiséget. A történések négy helyszínen játszódtak, ebből három a kísérőprogram színhelye volt” – mondják a szervezők. Délután a mozi előtti terület graffitishow színhelye

volt, amely Shorty vezetése alatt folyt. Később a párkányi Butik hip-hop együttes csatlakozott hozzájuk. A bárban az ugyancsak párkányi Jóvilágban zenekar lépett fel. Az esti főprogram kisfilmek vetítésével kezdődött. „A fesztiválon minden évben amatőr filmesek munkáit is igyekszünk bemutatni. Idén Maroš Hečónak, az Azyl fesztivál főszervezőjének köszönhetően 1 és 5 perces mű-

vésfilmeket vetíthettünk. A kiválasztott kisfilmek a 2006–2007-es év nyertes filmjeiből kerültek ki” – mondja Adamcsek Csaba, azaz Ady. A fesztivál ideje alatt Kovács Ricsi kiállított képeit és a Peter Hečko által készített festett polókat tekinthették meg a jelenlevők. A nagyteremben fennállásának második koncertjét adta a zselízi mr. mirror. A performance idén sem maradt el. A La Conspiracy csapatot két brazil performer kísérte el a fesztiválra, akik capoeira-t mutattak be a közönségnek. A pozsonyi Lavagance tavaly három Laurel-díjat is elnyert, itt is bizonyította zenei tudását. Az estet záró unoYmedia tagjait a résztvevők a Másfél zenekarból már ismerték, és úgy fogadták őket, mint régi barátokat.

„Ez volt a fesztivál történetének legerősebb programja. Sikerült az, amit csak titokban reméltünk, elértük a 300 látogatót. A főprogram zenei része minden téren felülmúlta az eddigi éveket. A zselízi mr. mirror vizuális utazásából a franciaországi La Conspiracy odarakós hip-hopja talpra állította a látogatókat. A pozsonyi Lavagance gitárriffekre épülő zenéje, úgy szólt, hogy néhány embernek még most is tátva van a szája tőle. A magyarországi unoYmedio élő drum'n'bass blokkja pedig táncba kergette az embereket. Nagyon sok pozitív visszajelzést kapunk. Köszönjük minden látogatónak a fantasztikus hangulatot, a zenekaroknak a nagyszerű zenei élményt, a partnereinknek pedig a bizalmat” – értékeli Adamcsek Csaba. (ic, šh)

Borüzemi hattyúdal: ócskában a tartályok

Az őszi ezerszínű világa és csendes harmóniája megragadja lelkünket és képzeletünket. „A lángsugarú nyár még egy utolsó mosolyt küld felénk, s elalvó Földgyermekét Napunk mély, fagyos álomba ringatja, ősze csavarodott a természet feje.” A népi kalendárium szerint a nyárutó és az őszi a betakarítás és a búcsú évszaka. Az őszi egyik legnagyobb vigassága a szüret. Gyermekeink kedves eseménye volt, hisz az őszi bogyóadt napsugara október havában már megérlelte a szőlőt. Megkezdődött a szüret.

Vidékünk mindig híres volt a szőlőtermesztésről. A múlt század közepétől intenzív fejlődésnek indult a szőlő nemesítése nálunk is, főleg az 1949-ben megalakult állami gazdaság szőlészetében, majd a földműves-szövetkezetekben. Bizonyára ennek tudható be, hogy Zselízen 1972-ben elkezdték építeni az 5 000 tonna kapacitású szőlőfeldolgozó és borpalackozó üzemet, 40 millió korona költséggel. 1976. szeptember 16-án megkezdődött a termelés az üzemben 15 alkalma-zattal, vezetőjük Imrich Biric volt. Évente 600–800 vagon szőlőt dolgoztak fel. Az üzem fennállásának 10. évében rekordmennyiségű szőlőt vásároltak és dolgoztak fel, összesen 984 vagonnal. Legtöbb szőlőt

a zselízi állami gazdaság, a környékbeli földműves-szövetkezetek és kisebb mennyiségben a magántermelő gazdák adták el. 1986-ban újabb 14 nagykapacitású tartállyal bővült az üzem, amelyeket a szabad ég alatt helyeztek el. Így az üzem 10 000 tonna szőlő feldolgozására vált alkalmassá.

Rendszerváltás után még tíz évig működött a borüzem, felvásárolta és feldolgozta a vidék szőlőtermését, majd 2003-tól már csak mustot vásároltak fel, azt is külföldről. Míg nem 2007-ben teljesen elvesztette borüzem jellegét, vagyis az üzemet bezárták. Napjainkban annak lehetünk szemtanúi, hogy a kinti 14 nagykapacitású tartályt szanálták (úgy hírlik, hogy ugyanez történt az épületben lévő 14 tartállyal is), feldarabolták és a tartályok valószínűleg a hulladék-felvásárló telepen kötöttek ki.

Sajnos a borüzem megszűnése negatívan érintette vidékünk szőlőtermelőit, főleg a kistermelőket. Nem tudják értékesíteni a termésfelesleget, hogy az eladott szőlőből valami csekély összeg megtérüljön a ráfordított költségekből. A fentiekből következtethetünk, hogy ismét a kistermelő fizet rá a vad magánosításra. -in-

Írjuk, mondjuk helyesen!

Söpörjünk egy kicsit a saját házunk táján!

Be kell vallanom: amikor már sokadik éve javítottam a Zselízi Hírmondóba beküldött írásokat, fordításokat, és azt kellett tapasztalnom, hogy bizonyos nyelvhelyességi-helyesírási hibák csökönyösen ismétlődnek, akkor határoztam el ennek a nyelvi rovatnak az elindítását. Sohasem foglalkoztam olyan nyelvi jelenségekkel, amelyek csak bizonyos szerzőknél fordultak elő; igyekeztem az általánosan elterjedt vagy széleskörű „terjedéssel gyanúsítható” hibatípusokra felhívni a figyelmet. Talán nem eredménytelenül. Sok szerző cikkeiből egyszerűen eltűntek a korábban konokul ismétlődő hibák. A rovat egy-egy írásában igyekeztem a gondolataimat egyetlen téma köré csoportosítani. Most az egyszer tegyünk kivételt! Vizsgáljuk meg a lapunknak ezt a számát, és különös rendszerezgetés nélkül beszéljünk a kézirat hiányosságairól, tanulságos nyelvi jelenségeiről!

Szinte minden alkalommal nagy számban találkozom az idegen szavak indokolatlan vagy nem megfelelő használatával. Az egyik tudósításban *kompetenciós kérdésekről* esett szó. Ha már használjuk ezt a szót, akkor tudnunk kell, hogy a magyarban is *-cia* a végződése, nem pedig *-ció*. Ebben az esetben azonban inkább *illetékességről*, *jogosultságról* szoktunk beszélni. Egy másik írásban az *aukcio* kifejezés túl gyakori emlegetése szűrt szemet. Persze, így is megérti mindenki (és ebben az esetben tényleg a *-ció* a helyes végződés), de az adott szöveggörnyezetben semmivel sem jelentett többet, mint az *árverés*.

A *transzparens* szóról az én nemzedékemnek leggyakrabban a jelmondatos, hordozható vagy falra erősített tábla jut eszébe. Eredeti értelme: *átlátszó, áttetsző*. Tehát nem teljesen indokolatlan a politikai (gazdasági,

jogi, pénzügyi) átláthatóságot *transzparen-ciának* nevezni. De a *transzparens* szó jelzői értelemben több mint furcsa. Mondjuk inkább azt, hogy *átlátható*!

Mivel ugyanabban az írásban többször is előfordult, ezért joggal hihetjük, hogy nem egyszerű elírás lehetett, amikor az egyik szerző (vagy fordító?) következetesen *szizofrén* tulajdonságokról írt, és csak találgatom, hogy ha olvasta volna, akkor a szó elején egy *-sz* és egy *-ch* hangot ejtett volna (holott ez utóbbi hiányzik a magyar hangkészletből). Holott ez a szó magyarul (írd és ejtsd!): *szkizofrén* vagy *szkizofrén*. Mindkettő helyes.

Különösen veszélyes olyan kifejezést leírni, amiről minden alapiskolás tudja, hogy nem helyes, mert nem szoktunk hozzá, hogy egy gyerek megmosolyogjon egy felnőttet. Pedig nyelvi ellenőrzés nélkül ez történt volna, ha az *obsah štvorca* a magyar szövegben megmaradt volna úgy, ahogy a szerzője leírta: *a négyszög tartalma*. Először is a *štvorec* nem *négyszög*, hanem *négyszöglet*, az *obsah* viszont mértani értelemben mindig *terület*.

A *školský* szónak sem mindig *iskolai* a megfelelője. *Iskolaiügyi miniszter* helyett *oktatási miniszter* szoktunk mondani, az *iskolaiügyi reform* is *közüktatási reformként* terjedt el. Az *iskolai év* helyett jobb a *tanév*, az *iskolaiügyi osztály* helyett pedig a *tanügyi osztály*.

Újra és újra beszédtema, hogy mi a szlovák *architekt*, *architektúra* magyar megfelelője. Szöveggörnyezettől függ. Ha az *inžinier architekt* megfelelőjeként akarjuk használni, akkor legjobb az *építésztechnikus*. Az „egyszerű” *stavebný inžinier* ugyanis magyarul *építőmérnök*. De amikor a művész voltát akarjuk hangsúlyozni, akkor legmegtisztelőbb, ha

építőművésznek vagy *építésznek* nevezzük. (Tehát kerüljük a *műépítész* kifejezést!) Az építész munkájának tárgya pedig az *építészlet* vagy *építőművészet*.

Már Kodály Zoltán is bírálta a *kultúr*-előtagú szavakat. Németesnek találta, és legszívesebben egytől egyig száműzte volna valamennyit a magyar szókincsből. Nem járt teljes sikerrel, mert továbbra is él és virul a *kultúrattasé*, a *kultúregyezmény*, a *kultúr-műsor*, a *kultúrpolitika*, a *kultúrnövény* vagy a *kultúrterem*. De több esetben felváltotta a kulturális. Hogy Kodály Zoltán óhajának is eleget tegyünk, ne alkossunk újabb *kultúr*-előtagú szavakat. Tehát ne beszéljünk *sport- és kultúrkonceptióról*! Valamivel jobb lenne a *városi sportélet* és a *kultúra koncepciója*, de én legszívesebben a koncepciót is lecserélném, és magyarosabb szórenddel (ismerve, hogy miről is szól ez az önkormányzati anyag) azt mondanám, hogy *elgondolások a városi sport- és kulturális élet átalakításáról*.

Két „mazsolát” hagytam az írásom végére. Gyakran bosszankodom a rossz mondatalkotás miatt. De van a nyelvi hiányosságoknak egy olyan foka, amely inkább mosolyra fakaszt. Íme egy mondat a kéziratról: *„Balla Ádámot előadóként ismerjük a komolyzenével és a népzenevel kapcsolatban is.”* Szerintem mindenki megértette volna. De mennyivel jobban hangzik így: *„Balla Ádámot elsősorban komolyzenei és népzenei előadóként ismerjük.”*

A pálmát azonban a helyi hangosbeszélőnek az a hirdetése vitte el, amiből megtudtuk, hogy városunk főterén *„nehézsúlyú” csirkéket* árulnak. (Sajnos, a sportágit nem árulták el. Birkózás? Ökölvívás?)

Horváth Géza

Zselízi Vencel tér

Csak álmunkban. De az átmenő forgalom növekszik. Az elkerülő út a távoli jövőben, a gyorsforgalmi a csillagokban. A meglévő az egyetlen észak–dél irányban Nyitráról, Léváról a Garam mellett Párkányba. És vissza.

A Béke utca. A rózságyás az út közepén az Új utcáig (a nyugodtan dühöngő szocializmus hagyatéka). Az érdeklentékek okozója (közterület-diszító funkció, az aktivált munkanélküliek önmegvalósításának színhelye az egyik oldalon, a lakosok élete és egészsége a másikon). Nyomakszik a kerékpárosokra, akiket sietős dolgú autósok igyekeznek gyorsabb haladásra bírni, vagy tolni a jobb oldalon parkoló autók felé. Parkoló van a Lidl, a Mánya mellett, a főtéren...

Melyik kerékpáros nem érezte még a nyakán egy teherautó vagy egy kamion „meleg leheletét” ezen a szakaszon, amikor az életveszély hatására emésztése meggyorsult.

Nincs választás ezen a szakaszon. Másképp halálos veszedelemben van. Mi legfeljebb harminccal mehetünk, míg „ők” üznek bennünket.

A „megállni tilos” egyértelmű. Várakozni tilos (ki- és beszállás, ki- és berakodás). És elhajtás. Felejtsek el! Ők ott parkolnak.

Milyen feladatokat lát el a városi rendőrség napközben? Éjjel sötét van, és viszonylagos nyugalom a forgalomban. (Biztos ők is szívesen ellenőriznék a gyorsajtást. Ezt az állami rendőrség látja el.) Mikor és hogy figyelnek tehát a közlekedési szabályok betartására? És a közlekedési csúcsban? Hol vannak és mit csinálnak?

A menetsáv a jobbról – gyakran rendezetlenül (mint a marhák a legelőn) – leállított autók miatt jelentősen és veszélyesen leszűkült, és jesszt közlekedési helyzetet teremtett.

Megtörtént már önökkel, hogy a jobb oldalon leállított autó utasa úgy nyitotta ki az ajtót, hogy nem győződött meg róla, közeledik-e

valaki hátulról? Ezzel előírást sértett, és azt érte el, hogy a nyitott ajtón fennakadtunk – a kerékpárral és a holminkkal együtt. Velem megtörtént. Vagy előzésnél (amikor a kerékpárosnak tényleg nincs hova kitérnie, hacsak nem a parkoló autó ajtajába) a jobb tükrével a földre lökött, kerékpárostul és a frissen vásárolt 5 kilogrammos Primalex festékkel együtt. Esélyem sincs megtudni, ki volt az a jólélek, aki győztesen felemelt ujjával „köszön”, és továbbhajt. Már csak egy traktor hiányzik.

Kerékpáros, gyalogos, motoros, személy- vagy teherautós. A törvény szerint a forgalom egyenjogú résztvevői. Vagy mégsem? A gyakorlatban az erősebb, agresszívebb, nagyobb, gyorsabb győz. Mint a szexben.

Kerülöm azon a szakaszon a kerékpározást. Ha tetszik, ha nem. A kerékpáros incidense a gyalogossal a járdán jelentéktelen kalandnak tűnik, összehasonlítva egy, a kamion kereke alatt végződő tragédiával. Ki a felelős a potenciális veszélyért? Kinek jó a virágágyás? A munkanélküliek önmegvalósításának? Nem lehetne ezt a potenciált máshol kihasználni?

Mit szólnak, Slota és Csáky uraim? Egyikük ne törődjön Göncz asszony hajával, másikuk ne provokáljon autonómiával, ha többre nem futja (Magyarország a csőd szélén, ezért a figyelemelterelés – a kutyát sem érdekli), mindketten tegyék a dolgukat, amiért fizetik őket!

A városnak minél hamarabb találnia kellene egy megfelelő megoldást. És nem gondolkodnia az egy méterre jutó költségekről. Az emberi élet ettől sokkal drágább.

Legutóbb (ma délelőtt) egy kamion nyomott maga előtt az úton. Ma is egészségesen és a saját lábamon értem haza. És leültem az íróasztalhoz...

Mgr. Juraj Režo

Váratlan kötelezettségek – a rendetlenség visszavág

Az idei év szeptemberének végén a város a megszűnt kórháztól „örökölt” kinnlevőségeinek összege 7 265 566 korona (241172,61 €) volt. Ennek legnagyobb részét az egészségügyi biztosítókkal szembeni kinnlevőségek alkotják. Az év első 9 hónapjában 2 051 892 korona (68110,34 €) értékű kinnlevőséget sikerült behajtania a városnak. A „megörökölt” kötelezettségek eredeti 27 290 452 koronás (905877,05 €) összegét az év elejéig 5 752 601 koronára (190951,37 €) sikerült lefaragni. Ez az összeg szeptember végéig csökkent tovább 4 982 334 koronára (165383,19 €).

A városi hivatal által a kinnlevőségek és kötelezettségek állásáról készített beszámoló szerint tovább folyik a kinnlevőségek behajtása, ám e folyamatot gátolja a hiányos kórházi nyilvántartás, elsősorban a hiányzó könyvviteli bizonylatok, ami váratlan helyzeteket teremt a kötelezettségek terén is. A kórház nyilvántartásában például nem szerepelt az egykori Perspektíva egészségbiztosítóval szembeni 644 586 koronás (21396,34 €) tartozás. A biztosító kinnlevőségét egy másik társaság vásárolta meg, majd ez évben érvényesítette a várossal szemben, amelynek semmilyen adata nem volt a tartozás létezéséről. Az azóta eltelt időszakban az összeg a késedelmi kamatok és a végrehajtói díj költségei miatt 4 245 420 koronára (140922,13 €) növekedett. Bár a kórház könyvelésében ez a kötelezettség nem szerepelt, az egyik volt igazgató írásban ismerte el megalapozottságát.

(ik)

Saját épületben a vadászok

„Eleinte óriási rendetlenség volt itt. A volt járási építővállalat nagy darab aszfalt- és betonarabokat hagyott itt, ezeket csákánnyal kellett feltörni” – mondja Martosy György, miközben egy fűvel és fákkal beültetett területre mutat. A telket a Garam Vadászegylet a helyi mezőgazdasági szövetkezettől vásárolta meg, egy 35 szemelet is befogadó kunyhót emelt konyhával, kandallóval, amely fűti a néhány ágyas háló- és fürdőszobát. „Mindent saját erőből építettünk, tizenhatan 4000 óra önkéntes munkát vállaltunk. Volt

számtalan támogatónk is – fuvar, kavics stb. Az építőanyagot is úgy szedtük össze – régi téglát, gerendát, a cserepet két héten át vízben áztattuk, és kefével tisztítottuk. Használt ablakot vásároltunk zsaluval, egyikünk használt csempét, másikunk bojler, tévét, hűtőt, bútort hozott...”

A vadászok még be akarják fejezni a filagóriát, rendezni szeretnék az épület környékét, addig is azonban az a legfontosabb, hogy nincsenek másra utalva, ha találkoznia vagy közös rendezvényt szervezni szeretnének. A vadász-szezon éppen kezdődik...

(sh)

Az iskolák megsegítésére...

Az önkormányzat 820 ezer koronás (27219,01 €) rendkívüli támogatást nyújt a helyi alapiskoláknak. A zselízi iskolák összehangolva kérvényezték a várostól a támogatást a régebbi keletű, ámde egyre sürgetőbb problémáik megoldására. A dotációs kérvényről a testület már szeptemberi ülésén is tárgyalt, akkor elnapolta a döntést, és átdolgozásra visszaadta az anyagokat. A kérdés októberben ismét az önkormányzat asztalára került.

A szlovák nyelvű alapiskola 300 000 koronás (9958,18 €) támogatás kér az iskolaudvar bekerítésére kb. 250–300 méteres szakaszon. Az iskola nem hagyatkozik csupán a külső segítségre, saját eszközeiből már megépített 100 méter kerítést, amivel részben sikerült megátolnia az idegenek bejutását az iskolaudvarra.

A magyar tanítási nyelvű alapiskola kérvényében a tornaterem 200 négyzetméternyi padlóburkolatának felújítására kérte a város segítségét, amely balesetveszélyes állapotban van. A 350 tanuló által látogatott iskolában hetente 36 órán át használják a tornatermet. Az iskola a kérvényhez a csatolt árajánlat szerint a felújításra 520 ezer koronát (17260,84 €) igényelne.

(ic)

Svédország irányt változtatott. És mi?

Egyelőre csak érintőlegesen, de a városi képviselő-testület olyan kérdéssel kezdett foglalkozni, amelynek megnyitására eddig sem a jelenlegi, sem a korábbi testületnek nem volt bátorsága vagy akarata. Persze, a helyi adók, illetékek, illetve a városi ingatlanok bérleti díjainak emelése a lakosság szemében nem közkedvelt lépés, viszont a bevételek növelésének egyszerű eszköze. A városi hivatal gazdasági és pénzügyi osztálya az októberi önkormányzati ülésre egy információs anyagot terjesztett elő az adó, az illetékek és a bérleti díjak emeléséről, amivel több képviselő egyetértett. Több évnyi halasztgatás után úgy tűnik, a testületnek – vagy legalábbis egy részének – van bátorsága és politikai akarata változtatni. Amint a városi bevételek ilyen módon történő emelésének egyik támogatója, Gulyás Róbert elmondta, a testület két éven át kezdeményezte a költségvetés merítésének különböző módjait, de nem az emelést. Világos az üzenet: ha eredményeket akarunk, el kell felejtetni a kvázi szociális hozzáállást, és ki kell használni minden lehetséges forrást. Azért kvázi, mert állami szinten a magas adó és a széles körű szociális gondoskodás a szociális demokráciák jellemzője, példaként a svéd modellt említhetnénk. Nálunk, Zselízen a szociális álláspontot az adók növelésének elmulasztása képviselte a lakosság szociális helyzetére való tekintettel. Svédország két éve irányt változtatott...

Az októberi önkormányzati ülésen még nem született határozat, az előterjesztett informatív anyag célja inkább az összegek összehasonlítása a versenyszférával és a hasonló nagyságú városokkal, általános érvényű rendelet formájában legközelebb kerül a képviselők elé. Még nem világos, milyen támogatásra számíthat a javaslat, ez idáig nyilvánosan Melczer Gábor és Polka Pál mondott véleményt, mindketten támogatták a módosítást. A végső döntésig van idő a véleménynyilvánításra és konfrontálásra. Az esetleges adó- és illetékemelés követően talán megnő a nyilvánosság nyomása a bevételek hatékonyabb felhasználására, talán intenzívebb lesz a lakosság közügyek iránti figyelme. De ez így lenne helyes. **Levicky László**

Makovecz Imre Zselízen is vállal munkát

Fontosak a városi alközpontok és a kapcsolódás a Garamhoz

„Hűséges és korszakváltó munka kell ahhoz, hogy ez változzon” – mondta Makovecz Imre építész-mérnök polgármesterünk problémafelvetésére, miszerint Zselízen a „város lelkét” kellene orvosolni, amely az utóbbi évtizedek folyamán szinte eltűnt. Történt mindez azon a megbeszélésen, amelyet október 9-én tartottak a zselízi városházán, és amelyen a magyar organikus (szerves) építészet meghatározó egyénisége rábólintott a városunkkal való együttműködésre. A tárgyaláson részt vett Makovecz két munkatársa: a komáromi Európa Udvar egyik atyja, Litomericzky Nándor és a Kós Károly Egyesület elnöke, az Ybl Miklós-díjas Siklósi József is. Makovecz azután döntött az együttműködés mellett, hogy áttanulmányozta a polgármester által kidolgozott Zselíz – Franz Schubert városa elnevezésű programot. A program tíz projektum kidolgozásával számol, melyek fő célja az város egyediségének megjelenítése, az idegenforgalom fellendítésének elősegítése a schuberti hagyományok mentén, de megjelenik benne a vállalkozásfejlesztés és a biodiverzitás kérdése is. A projektumok megvalósítása számol a befektetők bevonásával, hiszen a tíz témakör kivitelezésének tervezett költsége több mint 6 milliárd korona, azaz 208,5 millió euró.

Makovecz Imre nem titkolta lelkesedését, óriási megtiszteltetésnek vette a felkérést. Városunk arculattervezése – tekintettel a jelenlegi városképre – nagy kihívás számára, ezt a városnézés közben kinyilvánított reakciói árulták el. Sok épület, családi ház és egyéb tákolmány

látván lelkesedését olykor-olykor csaknem harag váltotta fel a jó ízlés védelmében, ellenben a helyiek által nem sokra becsült régi parasztházak látványát nagy tetszéssel fogadta.

A megbeszélés során felmerült néhány gond, illetve megoldásra váró feladat. Az egyik legfontosabb kérdés a városi főépítész hiánya. Makovecz Imre szerint az arculatkialakítás szinte elképzelhetetlen főépítész és szigorú szabályozás

Organikus építészet (magyarul szerves építészet) az építészet azon irányzata, amelynek programjában az szerepel, hogy az épület „természetesen” nőjön ki abból a helyből, ahová tervezték, alkosszon azzal harmonikus, „szerves” egységet mind a felhasznált anyagok, mind az épület mérete, alakja és gondolatísága szempontjából. Ezért mondják, hogy az organikus építészet inkább filozófia, aminek megnyilvánulásai annak épületei. A szerves építészeti attitűd vagy fel fogás a népi építészetnél vagy az építészet nélküli építészetben kezdődött, és Frank Lloyd Wright használta először saját munkáira ezt a kifejezést. A szerves építészet regionális, a hely „szelleméhez” igazodik, a település és a nemzet hagyományaihoz kötődik. Ugyanakkor az egyetemességhez is kötődik, ugyanaz a gyökere, mint a funkcionalizmusnak. Nem öncélú, nem kötődik hatalomhoz. A szerves építészet inkább település-léptékű, nem épületcentrikus, hanem embercentrikus. Megközelítése ökológikus: a minimumra törekszik, nem pazarló, így pl. minimális szerkezettel fed le nagy tereket. Hajlított és íves felületeket, éleket mutató lakóépületekre szívesen használják a választékos hajlék kifejezést. (forrás: wikipedia)

nélkül. Fájó pont az is, hogy Zselíz ugyan folyó menti, de nem valódi folyóparti város. „Zselíz hátat fordított a Garamnak, és ezen változtatni kellene” – jegyezte meg Bakonyi Pál polgármester, aki eredeti foglalkozása szerint szintén építész. A jelenlevők megegyeztek abban, hogy ezt a kérdést prioritásként kell kezelni, ugyanúgy, mint a városi alközpontok kialakításának kérdését Garammikulán és Szódón. A közös munka első szakaszában tanulmány készül az egyik városrész központjáról, a városközpont beépítéséről és a Garam-partról, az első eredmény a jövő év elejére várható.

(ik)

Nemcsak komposztáló...

Zselíz önkormányzatát a környeti környezetvédelmi hivatal figyelmeztette, hogy a város biológiai hulladékát (fű, zöldhulladék, fanyesedék stb.) felszámoló cég, amelyhez az Eurospinn által szállítunk, valószínűleg nem rendelkezik a felhasználáshoz szükséges licenccel. A hulladékgazdálkodási törvény szerint azonban a felelősség a hulladék termelőjét, tehát a várost terheli.

A városi hivatal környezetvédelmi és rekreációs osztályának szakelőadója, Kalló Béla és Tóth Alexander szerint a helyzetet egy ideiglenes szükségmegoldással, egy komposztáló kialakításával oldják meg a helyi mezőgazdasági szövetkezet területén. A város ugyanakkor már beadott egy europrojektmot, amely keretében egy fermentort szerezne be. Ennek segítségével a felhasználható biológiai hulladékból nemcsak komposztot, hanem pl. biogázt is elő tudna állítani.

(sh)

RENDŐRSÉGI HÍREK

Ismeretlen tettes tört be október 23. és 25. között egy Temető utcai családi házba Zselízen. Az épületbe a záratlan bejárati ajtón át jutott be, majd a hálósobából 15 000 korona (497,91 €) és 400 euró (12050 Sk) készpénzt, valamint arany ékszereket tulajdonított el. Tettével a 76 éves tulajdonosnak 30 000 koronás (995,82 €) kárt okozott.

Október 30-án lopás és magánlaksértés vádjával eljárás indult egy 27 és egy 32 éves zselízi lakos ellen. 2007 novemberében betörték egy Mikolai utcai családi házba, ahonnan összeszerelhető medencét, szűrőberendezést, mikrohullámú sütőt, kenyérpírtót, 2 kerékpárt, fűnyíró, vasalót és egyéb tárgyakat tulajdonítottak el, amelyekből néhányat el is adtak. A ház pozsonyi tulajdonosának 30 000 koronás kárt okoztak (995,82 €).

Október 30-án lopás miatt emeltek vádat egy 27 éves mikolai és egy 23 éves zselízi lakos ellen. Szeptember 28-án este 22.00 órakor betörték a Pataktéri utcában levő vendéglőbe, ahonnan 34 260 koronát (1137,22 €), játékautoma-pénztárt és 13 palack szeszes italt tulajdonítottak el. A kézméni tulajdonosnak a berendezés megkárosításával további 1280 koronás (42,49 €) kárt okoztak, az automatát üzemeltető cég 23 960 koronás (795,33 €) kárt szenvedett el, a gép megkárosításával 800 koronás (26,56 €) kár keletkezett.

Szerencsétlenül válaszotta meg áldozatát, akciójának helyszínét és idejét egy 24 éves férfi, aki emiatt csupán néhány másodpercig örülhetett zsákmányának. Október 28-án délelőtt a zselízi Béke utcában álló Renault Master első üléséről elutalajdonított egy pénztárcát, amelyben 8400 korona (278,83 €) volt, és futni kezdett. Az 51 éves tulajdonos üldözni kezdte, amit észrevettek az éppen a közelben levő zselízi rendőrök, akik rövid időn belül utolérték és elfogták. A mintaakciónak beillő esetet lapunk szerkesztője is látta, és le is fotózta (foto: SH).

Feldolgozta (ik)

Lapunkat Marián Mikloško mérnök százados, zselízi rendőrpapancsnok tájékoztatta

Végre megnyílt

Az érsekújvári Jednota Coop zselízi szupermarket-jének épülete idén augusztusban változni kezdett, egy ideig építkezésre hasonlított leginkább. Szeptember 15-től az üzlet bezárt, és úgy vettük észre, hogy nagyon sokan várták, hogy ismét megnyíljon.

Várakozásuknak megfelelően október 30-án, csütörtökön ismét megnyílt. Reggel 8 órakor az átépített üzlet új bejárata előtt kb. negyven vásárló várta a beharangozott nyitást. Az első vásárlókhöz Mácsadi István, az érsekújvári Coop Jednota vezetőségi elnöke szólt néhány szót, aki elmondta: meggyőződése, hogy a vásárlók élvezni fogják a bevásárlást a felújított üzletben. „A vásárlóterületet 130 négyzetméterrel, a rakárterületet 90 négyzetméterrel bővítettük, a legfontosabb változás azonban az, hogy bővítettük az árukészletet.

12 000 árucikk van készleten, javítottunk a friss áru kínálatán is...”

A megnyílt üzletben a vásárlók kávét kaptak, különféle péksüteményt és felvágottat kóstolhattak meg, vagy egyszerűen csak vásárolhattak. Többfajta meglepetés várta őket: árelenőrző

automata, üvegviszaváltó automata... „Az üzletben grillsírkét készítnék, kalácsot sütünk, bővült a hús és húskészítmények választéka. Sok újdonság van, remélem, a vásárlók elégedettek lesznek” - mondja Mihók Mária üzletvezető.

(sh)

Az érsekújvári Coop Jednota üzletlánc három járásban tevékenykedik - a Lévaiban, az Érsekújváriban és a Komáromiban. A Zselízi Komenský utcai üzletet 1997-ben vette át, most újította fel harmadszor. A hozzáépítés és a felújítás 11 millió koronába (365 133,10 €), az új berendezés 5 millió koronába került (165 969,59 €).

A testület meggyorsítaná...

1. old.

Beleegyeztek abba, hogy a város kérvényt nyújtson be a felszámolás alatt álló Manaz ingatlanjainak megvásárlására. A polgármester ezzel kapcsolatban elmondta, hogy csak az egész maradék vagyon eladása után kezdődhet meg a kötelezettségek kielégítése. Ezután a csődbiztos az első körben az állam, majd a biztosítók, és harmadikként a város követeléseinek tesz eleget, miközben lehetetlen a követelések vagyon elleni beszámítása. Érdeklődést és vitát váltott ki az önkormányzat helyzetéről szóló beszámoló, amely megállapította, hogy a város az utóbbi másfél évben 7 millió koronát (232357,43 €) költött a tervek előkészítésére, amelyek alapján 300 millió (9958175,66 €) koronás fejlesztés valósítható meg, de még az europrojektumok sikertelensége esetén is 80 millió (2655513,51 €) beruházás valósulhat meg összesen ebben a választási időszakban. A képviselők a sport- és kultúra koncepciójának tervezetével is foglalkoztak. Az említett témák némelyikével lapunk mostani számában, más kérdésekkel legközelebb foglalkozunk.

(ik)

Október elején felújították a Štúr utcát a patak menti garázsokkal összekötő hidat. A munkákat az Eurospinn végezte. Foto (sh)

A nyitrai Agrokomplexen a Kiss Farm Arany Sarló-díjat kapott a mezőgazdasági minisztertől a növénytermesztésben elért eredményeiért. A cég kutatási eredményeit Japánban is elismerik. LV

Költségvetés-módosítás nézőpontközeledéssel

Az idei költségvetés negyedik módosítása, amelynek vitája az októberi önkormányzati ülésen hangzott el, a felszínre hozott néhányat azokból a kérdésekből, amelyek a képviselők egy részének és a polgármester közti nézeteltéréseket okozta, de talán éppen ennek köszönhetően hozzájárult a köztük levő egyfajta kommunikációs korlát felszámolásához. A tőkealapú kiadások fejezetben a javaslat 13 millió korona értékű kiadásokkal számolt az előkészítő és tervező munkára, amelyek alapja a kereteiben már korábban jóváhagyott hitel lenne. A képviselők felvetették, hogy a csaknem negyven befektetési akció közül a város válassza ki a legfontosabbakat, és ezekre összpontosítson. Ezt a véleményüket a pénzügyi bizottság ülésén egyeztetették, amelyet a büdzsé-módosítás miatt hívtak össze. A prioritások kiválasztásával kapcsolatban a polgármester néhány illetékességi kérdést fogalmazott meg, amelyeket meg is válaszolt: „A javaslatlét joga a törvényből kifolyólag a képviselőké, nem az alkalmazottaké. Gyakran az a látszat alakul ki, mintha a városháza állna elő valamilyen javaslattal, és azt az alkalmazott saját akarataként igyekezne érvényesíteni. Csakhogy ez esetben az alkalmazott akarata irreleváns, hiszen nem ő dönt. A végrehajtó szerv csupán előkészíti a döntést a lehető legtöbb információ, tanulmány és döntési alap közreadásával. Az utóbbi hónapokban mintha ütközött volna a javasolt vitaanyag és a képviselők véleménye. Ezért nem előnyös, ha a koordinátor az előterjesztő. Pluralitás van. Nincs egyetlen helyes nézet, ez 20 éve volt így. Most minden képviselőnek önálló véleménye lehet, a konszenzus pedig a többség döntése alapján születik.”

A problémát Martosy Péter igyekezett

nevének nevezni, aki kijelentette: „Az a gond, hogy a képviselők többsége nem bízik a városvezetés pénzügyi gazdálkodásában. Elvesztettük abbéli bizalmunkat, hogy ami a papíron van, az a valóságban is úgy van.” A polgármester erre elmondta, hogy a gazdálkodásról leginkább a független intézmények tudnak valós képet adni. Tavaly a pénzügyminisztérium hajtott végre ellenőrzést a városházán, és mindent rendben talált. A másik mutató az elért eredmény: a város nem termelt pénzügyi veszteséget, sőt, az utóbbi években 30 millió koronás pluszt tett le az asztalra.

A vita fokozatosan számolta fel a felek közti értelmezési ellentéteket, aminek köszönhetően lassan megfogalmazódott a képviselők alapvető aggodalma. Ezt Csenger Tibor így fogalmazta meg: „A kiadásokat fel kellene osztani olyan projektumokra, amelyekre pályázati kiírások vannak, és olyanokra, amelyeket saját erőből valósítanak meg. Tudnunk kell, mennyibe fog kerülni a megvalósítás. Ha most 10 milliós hitelt veszünk fel ilyen tevékenységekre, marad még 20 millió, ami nem lesz elég a megvalósításra. X munkára kidolgozzuk a műszaki előkészítést, és nem marad pénzünk a megvalósításra.” A képviselők aggodalma abban gyökerezett, hogy a város túl sok eszközt használ fel a műszaki tervek, amelyekből nem minden valósul meg, és közben felemészti a megvalósításra felhasználható pénzt. Gulyás Róbert más szemszögből látta a kérdést: „Ha pályázatot akarunk benyújtani, szükségünk van a műszaki előkészítésre már akkor, amikor még meg sem jelent a pályázati kiírás. Ez azt jelenti, hogy most előkészítjük a munkákat, és amikor megjelenik a kiírás, beadjuk a pályázatot. Persze nem törvényszerűen. Raj-

tunk áll, hogy meghatározzuk, mely befektetéseket töröljük, amelyekre nem készítünk műszaki terveket, és ha nincsenek tervek, nem tudunk pályázni. Én is úgy gondolom, hogy túl sok a fejlesztési projektum, de ezt hagytuk jóvá, a hivatalka kötelessége volt előkészíteni. Ugyanakkor tudatosítanunk kell azt is, hogy a hitel több éves lefolyású, így az egy éves hitelteher egészen más képet mutat, mint ha globálisan néznénk.”

A szóban forgó projektumok nagy részéhez már kész a műszaki tervdokumentáció, néhány esetben most készül, néhány pedig már a megvalósulás fázisában van. A képviselők megegyeztek, hogy néhány fejlesztést kihúznak a listáról, illetve a jövő évre halasztanak, így 8,5 millióra csökkentik az idei hitelkeretet. (ic)

Rendkívüli önkormányzati ülés

A városi képviselő-testület október 21-én rendkívüli ülést tartott, amelynek célja az volt, hogy jóváhagyja a város önrészt a kombinált hulladékgyűjtő-állomás első kiegészítésének europrojektumában. A jóváhagyásra azért volt szükség, mert az eredeti projektumban helytelenül szerepelt az önrész aránya az összköltséggel szemben. A már jóváhagyott építési költségek mellett más költségeket is jóváhagytak. A város 5%-os önrésze a 24 507 00 koronás (813 483,36 €) projektumban tehát 1 257 541 korona (41 742,71 €). (sh)

EGY MONDATBAN

Október végén ülésezett az tanügyi és kulturális részleg tanácsa, amely értékelte az iskolák és óvodák elért eredményeit, foglalkozott a sport és kultúra koncepciójával, a jövő évi költségvetés-javaslatlalt, valamint a városi újság munkatársainak jutalmazásának szabályzatával és a városi krónikával
Eltűnt szem elől, eltűnt az érdeklődés középpontjából is – a városi weboldalon található vitaoldal iránti érdeklődés mérséklődött, miután a főlalról az egyik tematikus mellékoldalra került, és a felhasználók még mindig inkább személyeskedésre, mintsem tárgyilagos vitára használják
Újabb két érdeklődő szeretne megtelepedni a lévai ipari park- ban, az olasz cégek már előszerződést is kötöttek a várossal, amely bővíteni szeretné a park területét
Miután a képviselők nem tartották kielégítőnek a posta választ a nyitvatartás meghosszabbításával kapcsolatban, a posta nyitrai igazgatója tárgyaláson vett részt a város képviselőival, ahol megígérte, átértékeli álláspontjukat

Felújították a tetőt, de a padló egyharmada még használhatatlan

A közelmúltban felújult a zselízi magyar tanítási nyelvű gimnázium tornatermének tetőszerkezete. A munkálatokra a fenntartó, Nyitra megye különített el 250 000 koronát, amelyből a tető javítása mellett egy új csatornát is felszereltek. A tornaterem padlóburkolatának körülbelül egyharmada azonban még mindig használhatatlan állapotban van.

A tornaterem bádogteteje 2007 februárjában egy nagy erejű szélvihar során sérült meg. Az iskolának nem voltak eszközei a tető felújítására, ezért a megyétől kért segítséget. Az megvizsgáltatta a károkat, és megállapította, hogy az összeg nagysága miatt szükséges a minisztérium jóváhagyása. Ott különböző okok miatt húzódott a döntés. A hosszas huzavona közben a tornaterem beázott, és a padlóburkolat egy része is tönkrement. A válságos helyzetet a város

azzal igyekezte enyhíteni, hogy ideiglenes megoldásként ponyvát szereltetett a tetőre. Miután idén tavasszal a megye odaitélte a tető javítására szükséges pénzt, a szerkezetet felújították, ám a padló felújítása még mindig várat magára. „Ígéretet kaptunk arra is, hogy a decemberi testületi ülésre beterjeszthetjük a padlóburkolat felújítására szükséges anyagi fedezet iránti kérelmünket. Az esetleges jóváhagyás után láthatunk hozzá a munkához. Ha nem járunk sikerrel a megyénél, ismét a minisztériumhoz fordulunk, és kezdődik minden előlről” – értékeli a lehetőségeket Cserba Katalin igazgatónő, aki szerint az intenzív utánajárás, a szülők és a város segítségének döntő szerepe volt abban, hogy a tető rendbehozatalára sikerült megszereznie a fedezetet. A padlóburkolat-felújítás kiadásainak becslése a napokban folyik. (ic)

Október utolsó előtti napján több hónapnyi felújítást követően megnyílt a szupermarket

3

Szeptemberben 7 265 566 koronát tett ki a kórháztól örökölt kinnlevőségek összege

5

Jól sikerült a Keep it Cool fesztivál idei évadja, a rendezvényen kb. 300 nézőt vonzottak, új elem volt a hip-hop zenei stílus

7

Makovecz Imre, a szerves építészet jeles képviselője Zselíz számára tanulmányterveket készít. Október elején megtekintette a várost. Bővebben lapunk 4. oldalán olvashatnak.

A város értékes telkeket szerzett a Garam mellett

„Nem látom a telekcseré értelmét” – jelentette ki Gulyás Róbert képviselő a város és a Pohronie mezőgazdasági szövetkezet közti csereszerződés jóváhagyásának vitájában. A város több külterületi telket, részben termőföldet kínált fel a szövetkezetnek a fürdő területén levő és a közeli Garam-parti telkekért cserébe. „Ez a terület egyelőre inkább teher, mint haszon, önkéntesen válunk meg hasznos területektől olyanokért cserébe, amelyekkel nincs is konkrét elképzelésünk. Inkább megpróbálhattuk volna megvásárolni ezeket a telkeket” – tette hozzá a képviselő. A Garam melletti telkek hasznosításáról a területrendezési terv is rendelkezik, amely üdülőterületként tartja számon. „Egy évvel ezelőtt itt hangzott el, hogy voltak és vannak érdeklődők a fürdő iránt. A Schubert-projektum is konkrét felhasználási elképzeléseket említ” – szállt vitába kollégájával a polgármester. A vágóhídtól a Posta utcáig terjedő terület hasznosítására Martosy Péter is előterjesztette elképzelését: „El tudnám képzelni, hogy a Garam mellett, a vágóhíd és az erdőszlak közötti területen családi házak épüljenek.” Más véleménye van Polka Pálnak, bár az ő elképzelése nem zárja ki az előbbi lehetőséget: „Az a régi álmom, hogy a Posta utcát nyissuk ki a Garam felé” – mondja, és sürgetné ennek a területnek a megtervezését. A testület jóváhagyta a telekcserét. Azzal, hogy a Garam menti telkek a város tulajdonába jutottak, az önkormányzat megtette az első nagy lépést tervei megvalósításában.

(ic)

A testület meggyorsítaná a Manaz csődeljárását

A városi képviselő-testület október utolsó előtti napján tartotta 21. rendes ülését. Bevezetőben a városatyák az idei költségvetés IV. módosításával kapcsolatos kérdésekkel foglalkoztak, miközben széles körű vitát váltott ki a fejlesztési projektumokra, illetve azok műszaki dokumentációjára felhasználandó hitelkeret kérdése. A képviselők ragaszkodtak hozzá, hogy a besorolt beruházások között a város jelöljön meg prioritásokat. Mivel e beruházások nagy része már viszonylag előrehaladott stádiumban van, csupán keveset sikerült kiszűrni belőlük. Ennek ellenére csökkentették az idei tervezett hitelterhelést. A képviselők kézhez kapták a jövő évi programköltségvetés előzetes javaslatát. A tervezet tetszést aratott több képviselőnél, főleg áttekinthetősége miatt. A testület határozott a városi telkek eladásáról, jóváhagyta a város és a helyi mezőgazdasági szövetkezet közti telekcserét, amelynek alapján a város fürdő alatti területeket és közeli Garam-parti telkeket szerzett meg. A képviselők a városi tulajdonnal való gazdálkodás alapelveinek módosításával foglalkoztak, amelyek alapján a közeljövőben általános érvényű rendelet készül. 1 002 130 koronányi (33264,62 €) önrészt hagytak jóvá a vasútállomás mögötti terület vízvezetékekkel való ellátására kidolgozott projektumra, amelyet a vasút mögötti ipari terület részére dolgozott ki a város. Ötven százalékos saját részt hagytak jóvá a központi kazánház melletti terület kialakítására, így a garázsok áthelyezésének terheit a Tengeróval közösen vállalta a város.

A képviselők jóváhagyták a városi újság munkatársainak jutalmazási rendjét, és tudomásul vették a kórház „hagyatékából” származó kötelezettségek és követelések állapotáról szóló beszámolót.

→3.old.